

SLOVENEK

am Cene inzeratov:

Enostopna petina vrsta malih
oglasov po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 50, posilna itd.
po Din. 4-.Pri večjem naročilu popust
Izda se vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 850 za naročnike in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev 7583, praške in dunaj 24.797.

Velika nevarnost.

Slovenska industrija je za gospodarski
obstoje naše dežele velevažen činitelj. Indu-
strija namreč daje zaslužek mnogim našim
ljudem, ki bi sicer morali s trebuhom za
kruhom v širni svet, ker naša dežela za
enkrat še ne more prerediti vseh svojih
ljudi s poljedelstvom.

Jako važen činitelj v našem gospodar-
skem življenju je tudi naša obrt, ki je po-
gaj za razvoj velike industrije. Slovenska
obrt nam je ohranila že na tisoče naših lju-
di doma.

Tudi naša trgovina je važen činitelj v
našem malem gospodarskem življenju, ker
posreduje razpečevanje naših domačih in-
dustrijskih proizvodov v tuje kraje, odkoder
nam zopet dobavlja primanjkljaj na pre-
prehrani.

Vse te važne panoge našega splošnega
gospodarstva pa danes silno trpe na občut-
nem pomanjkanju gotovine. Mi
še ne poznamo prometa s čeki, kakor ga
poznamo n. pr. Anglija in Amerika, ampak
moramo plačevati vsako soboto delavce z
gotovino, plačevati moramo surovine z
gotovino in plačevati moramo ogromne
davke v gotovini.

Gotovine pa ni in ni.

Takoj prvo leto po vojni je bilo goto-
vine v naši deželi dovolj. Počasi pa se je
začela izgubljati. En del gotovine je odšel
»bogvekam« na račun zamenjave denarja
v razmerju »jedan prema četiri«. Drugi del
je odšel »bogvekam« na račun 20 procent-
nega odteglaja pri markiranju. Tretji del
je odšel »bogvekam« preko davčnih oblasti.
Četrti del je odšel »bogvekam« preko če-
kovnega urada na naslov poštne hranilnice
v Beogradu in se ne bo nikdar več vrnil.
Prvemu in četrtemu delu naše gotovine so
sledili in bodo še sledili peti in šesti del
itd., vsi skupaj »bogvekam«. Mi res ne
vemo, kam...

A tudi slovenska industrija in obrt ne
ve več kam. Naše blaginje so prazne, že-
lodci pa tudi. Nihče ne ve, kaj nam bo pri-
nesla spomlad.

In v takih hudih časih zborujejo v Be-
gradu gospodje, ki imajo pravico delati de-
nar. A ti gospodje pravijo: Za Slovenijo
ga ne bomo delali! Tudi na podlagi zlatih,
od Francozov in Angležev in Amerikancev
biranih zlatih menic ne. Za Slovenijo ne!

In v takih hudih časih izda minister
za trgovino ferman, s katerim si pridržuje
pravico, da podeljuje koncesije za nove in-
dustrije v Sloveniji samo on in nihče drugi.

In v takih hudih časih oznanja načelnik
ministrstva za trgovino, da je treba sploh
vso industrijo v Sloveniji demontirati in pre-
nesti v Srbijo — baje zaradi »vojne nevar-
nosti«.

Ali razumejo slovenski industrijci in
obrtniki in trgovci, kam to meri?

Nekateri to gotovo razumejo. Onim pa,
ki tega še ne razumejo, hočemo povedati
to-le:

Če hočete dobiti kredite od Narodne
banke, si morate poiskati v Beogradu kak-
šnega vplivnega bančnega ravnatelja. Naj-
bolje bo, če je tak ravnatelj član »porodi-
ce«. Tega je treba napraviti za predsedni-
ka upravnega sveta tega ali onega industri-
jskega podjetja v Sloveniji in mu zavaliti
seveda tudi lepo število delnic v njegov
nenasitni žep. Kakor hitro bo taka »trans-
akcija« končana, se bodo zatvornice Naro-
dne banke odprle in kreditov bo kar deže-
valo...

Na ta način pa je slovenskim industri-
jalcem dana tudi možnost prenesti središča
svojih podjetij v Beograd, kjer je davčna
praksa vse drugačna kakor pri nas. Šta bi
plačili porez?

Kar velja za industrije in banke in
akcijske družbe in trgovine, velja tudi za
obrtnike. Zakaj si ne naroče kompanjonov
iz Beograda?

Koncem koncev ta metoda tudi za naše
kmete ne bi bila preslaba. Kompanija s
Srbi, pa bo! Ti si bodo že znali poiskati
svojo »pravico«.

Tako bo počasi cela Slovenija »nacio-
nalizirana«. Mi bomo delali, drugi bodo pa
vlekli. Namreč denar; ne »vlekli« v tem
pomenu, kakor vleče živina...

Jugoslovanski klub preprečil redukcijo sodnega
osobja v Sloveniji.

Beograd, 13. nov. (Izv.) Druga sekcija
se je danes bavila s proračunom za pravo-
sodje v Sloveniji. Takoj pričetkom razpra-
ve je sekcija ugotovila, da so v finančnem
ministrstvu korigirali proračun za pravo-
sodje brez znanja odgovornih načelnikov
resornega ministrstva. Redukcijo sodnih
uradnikov je izvršilo na svojo pest fin an č-
no ministrstvo (!!!) in ukinjeno je lepo
število mest v ministrstvu samem in pri so-
diščih v Srbiji. Posebno obsežna je reduk-
cija sodnih uradnikov v Bosni, nekoliko
menj pa v Dalmaciji in Vojvodini. Na Hr-
vatskem so že prej izvršili redukcijo za 20
odstotkov.

Ogorčena borba za redukcijo in proti
njej se je vršila pri razpravi o proračunu za
Slovenijo. Srbijanski in vojvodinski
demokrati in radikali so hoteli reducirati
kar vsevprek od podpredsednika deželne-
ga sodišča v Ljubljani do zadnjega paznika
in predlagali 25 odstotno redukcijo. Tej na-
kani se je odločno uprl poslanec Vese-
njak, ki je naglašal, da je Slovenija še
edina dežela v državi, kjer vlada pravna
varnost, a namesto, da se obstoječe stanje
vsaj ohrani, če se že ne more izboljšati, se
stremi za tem, da tudi pravosodje v Slove-
niji pade na nivo Makedonije. Pri vseh so-
diščih v državi imamo ogromne zaostanke.
Posledica tega je, kakor je povedal radi-
kal iz Črne gore, da sede ljudje zaradi po-
manjkanja sodnikov po več let v ječi, ker ne
pridejo njihovi slučajji do razprave. Slične
razmere vladajo tudi v Srbiji. V Bosno so
poslali sodnika wranglovca, o katerem nih-

če ne ve, kakšne študije da ima. V Vojvo-
dini je ogromno število nerešenih civilnih
pravd, vsled česar trpe ljudje ogromno
gmotno škodo, ne da bi omenjali pravne
nesigurnosti in ničeve zaščite osebne svo-
bode. Zato izjavlja poslanec Vesenjak z
ogorčenjem, da ne da kršiti naših rednih
sodnih razmer, ker bi to pomenilo elemen-
tarno gaženje osnovnih pravnih zahtev. Slo-
venska sodišča so danes še na višku, tako
da zahtevajo celo srbski trgovci obravnave
svojih spornih slučajev pri slovenskih so-
diščih. Poslanec Vesenjak izjavlja, da ne
bo več sodeloval, če se izvrši tak nečuten
atentat na slovenska sodišča in je zahteval
od ministra tozadevne precizne izjave, če
mu je kaj na tem ležeče, da se vsaj v eni
pokrajini države ohrani pravni red.

Po govoru poslanca Vesenjaka je mi-
nister apeliral na člane sekcije, naj bodo
obzirni. Referent pravosodnega ministrstva
za Slovenijo dr. Kavčič je s poslancem
Vesenjakom popolnoma soglašal. Z ozirom
na energičen nastop poslanca Vesenjaka je
sekcija svoj že storjeni sklep glede 25 od-
stotne redukcije umaknila, nakar je bil pro-
račun za pravosodje v Sloveniji sprejet z
malimi izpremembami in sicer: število av-
skultantov se zniža od 42 na 36; število
kanceljskih oficijalov od 65 na 60; kancel-
stov od 70 na 65; pisarniških uradnikov od
64 na 60; slug od 122 na 108 in oficijantov
od 95 na 90. Celokupno ostane okoli 1050
oseb na mesto dosedanjih 1140. Pripomniti
je pa treba, da večina od teh 90 reduciranih
mest že doslej ni bila zasedena.

Naši poslanci o monopolski, car. in davčni upravi.

Beograd, 13. nov. (Izv.) Prva sekcija
finančnega odbora je danes pričela razprav-
ljati o državnih dohodkih carin, trošarin in
monopolov. Razprava je bila zelo ostra. Od
opozicije so govorili poslanci Žebot, La-
zič, Sečurov in Kumanudi. Opo-
zicija je dokazovala, da strašna obremenitev
ljudstva potom neznosne carine, trošarine
in monopola dviga draginjo življenjskih po-
trebščin do nedogledne višine. Poslanec
Žebot je ostro kritiziral centralizacijo
dohodkov iz carin, trošarin, taks in mono-
polov. Vse požre Beograd, a pokrajinam ne
vrača niti toliko, da bi se plačevale tekoče
potrebe. Ostro je napadel postopanje cari-
narnic v Sloveniji, kjer se po večini srbski
in ruski cariniki smatrajo za državo v drža-
vi. Govornik zahteva znižanje ležarine in
carine za življenjske potrebščine. Predložil
je številne pritožbe trgovcev in obrtnikov
v Sloveniji proti poslovanju carinarnic. Fi-
nančni minister izjavlja, da se je aggio zvi-
šal na 9. Posl. Žebot povdarja, da bi ta od-
redba zopet povečala draginjo. Uvoz luksuz-
nih predmetov naj se prepove. Zahteva od-
pravo kontrole v vinskih kletah in odpravo
prijava in kontrolnih listkov. Minister je
izjavil, da bo o tem razpravljali novi troša-
rinski zakon, ki se pripravlja.

Pri oddelku monopolov je posl. Že-
bot zahteval odpravo monopola na sol,
petrole in vžgalice. Kritizira monopolsko
trgovino soli v Sloveniji, kamor se pošilja
najslabša in zdravju škodljiva sol.

Finančni minister dr. Stojadinovič iz-
javlja, da je dobil od poslancev Jugoslovans-
kega kluba vzorce soli, kakršno monopol-
ska uprava pošilja v Slovenijo. V tej zade-
vi se vrši preiskava, on pa je naročil, da
se odslej pošilja v Slovenijo boljša sol. Mo-
nopol na te predmete pa ne more odpra-
viti, ker ima država od tega monopola naj-
več dohodkov.

Popoldne je prva sekcija razpravljala
o davku na poslovni promet. Poslanec Že-
bot je ostro obsojal način, kako se ta da-
vek pobira v Sloveniji, in je energično zahteval,
da se mali obrtniki tega davka oproste.

Vsled pritiska opozicije je davek na
poslovni promet znižan za 50 milijonov di-
narjev, za toliko pa se zvišajo dohodki mo-
nopola na tobak.

Pri tej razpravi je prišla na razgovor
tudi afera nakupa hotela »Moskva« po poš-
tni hranilnici, ki je pri tej kupčiji izgubila
5 milijonov dinarjev.

Nato je sledila razprava o specialnih
dohodkih za Srbijo.

Poslanec Žebot je ponovil staro ža-
lostno resnico, da se davek pač plačuje v
Sloveniji, v Srbiji pa bolj malo ali pa nič.
Za l. 1920 in 1921 dolguje Srbija še 90 mi-
ljonov dinarjev na davkih, dočim je Slove-
nija plačala skoro dvakratno predvidno
svoto. Za l. 1922 za Srbijo sploh še ni po-
datkov!

V razpravi o monopolu je prišla tudi
velika afera na dan. Za časa demokratske
vladavine je posebna komisija nakupila le-
ta 1922 na Javi 6 milijonov kil tobaka za ce-
no, ki je za 55 odstotkov višja od domače.
Komisija je sklenila pogodbo, po kateri je
treba kupnino plačevati vnaprej v holand-
skih goldinarjih. Referent monopol. uprave
je izjavil, da je tega javanskega tobaka, to-
liko, da ga tovarne v 2 letih ne bodo po-
rabile; ker pa je že ves plesniv, ga morajo
mešati z dobrim domačim tobakom. Posl.
Žebot je predlagal, da se izvoli posebna
parlamentarna komisija, ki naj ta slučaj na-
tančno preišče. Ta predlog je bil odklonjen.

Za Srbijo 200 milijonov, za Slovenijo nič.

Beograd, 13. nov. (Izv.) Danes popo-
ldne je tretja sekcija finančnega odbora
nadaljevala razpravo o proračunu kmetijs-
kega ministrstva. Kratka debata je bila pri
oddelku o vinarstvu in sadjarstvu. Predvi-
dene so tudi postavke za nasajevanje novih
vinogradov po krajih, kjer jih sploh še nik-
dar ni bilo. Dr. Kulovec je izjavil, da bi
bilo bolj pametno, če bi se vlada brigala za

izvoz vina, ki leži po naših kletah, kakor
da se briga za nove vinograde.

Zelo dolga in precej burna debata se je
razvila pri materialnih izdatkih oddelka za
agrarno politiko in zadružništvo. Za celotno
zadružništvo so vnesene prav male vsote.
Dr. Kulovec je v daljšem govoru uteme-
ljal potrebo, da država v največji meri pod-
pira zadružništvo, predvsem produktivno

zadružništvo. Na zgledih iz proračunov raz-
nih ministrstev je dokazal, da ima vlada za
najrazličnejše stvari dovolj denarja na raz-
polago, posebno pri kmetijskih potrebšči-
nah pa najbolj varčuje. Predlagal je, da se
kredit za podpore produktivnemu zadruž-
ništvu zviša od 1,300.000 dinarjev na 5 mi-
lijonov dinarjev. Referent je podpiral zah-
tevo dr. Kulovca, srbska večina pa je bila
proti, češ da se mora štediti. Ta kredit se
je zvišal samo za 200.000 Din. Dr. Kulovec
je zahteval zvišanje kredita tudi za zadruž-
ne zveze. Dasi so vsi priznali upravičenost
te zahteve, so vendar zvišanje odklonili, češ
»da nema para«. Značilno je, da so šli de-
mokrati in radikali po bratovsko skupaj.
Sprejet pa je bil predlog, da se zviša pod-
pora za kmetijska društva od 250 na 400
tisoč dinarjev. Dr. Kulovec je zahteval, da
se vnese posebna postavka za kredite za
Kmetijsko družbo v Ljubljani, ker imajo
tudi nekatera srbska kmetijska društva
imenoma posebne kredite. Referenti in mi-
nister so obljubili, da bo Kmetijska družba
dobila od omenjenega kredita in iz drugih
virov zadostno podporo.

Za Topčiderski park v Beogradu so do-
volili 200.000 dinarjev. Dr. Kulovec je
govoril proti in konstatiral, da imajo za vse
denar, za kmetijsko zadružništvo ga pa ni-
majo. Debata je postajala vedno bolj srdita
in ogorčena. Do izbruha pa je prišlo, ko
so kar naenkrat srbski poslanci prišli s
desetmilijonskimi novimi zahtevami in so
jih minister, referent in srbski radikali in
demokrati kar zaporedoma sprejemali. Zah-
tevali so kar naenkrat deset novih zgradb
za kmetijske šole, ki so že osnovane, ali ki
se še sedaj odvijajo po Srbiji. Za teh 10
novih šol so zahtevali 50 milijonov dinarjev.
Dr. Kulovec je izjavil, da pač ne more
biti načeloma proti, če se ustanavljajo nove
kmetijske šole. Najodločneje pa mora ugo-
varjati, če hočejo v Srbiji v par letih nado-
mestiti, kar so v sto in sto letih zanemar-
jali, in sicer nadomestiti na naš račun in na
našo škodo. To je sistem, ki se opazuje pri
vseh ministrstvih. Mečejo sto in sto miljo-
nov za Srbijo, za druge kraje pa nimajo de-
narja niti za najpotrebnejše stvari.

Pri tej izjavi je nastal ogenj v strehi.
Referenti, za katere se je že v debati vide-
lo, da so pravzaprav referenti samo za Sr-
bijo, so se začeli vmešavati, srbski poslanci
pa so vzrožili. Radikalec Jeličić je
navedel številke, koliko hiš je bilo požga-
nih v njegovem okraju, koliko mostov po-
drtilih, koliko ljudi ubitih. Iz tega je izvajal,
da imajo Srbi pravico zahtevati, da se jim
vse na državne stroške popravi in obnovi,
drugi kraji pa naj čakajo in plačujejo. Od-
krito je izjavil, da so ravno v ta namen novi
davki n. pr. takse. Vsi Srbi: radikali, de-
mokrati in Pučjevi zemljoradniki so po-
tegnili skupaj, ploskali poslancu pri tej iz-
javi in seveda vse dovolili.

Očividno je, da si bodo Srbi pustili pla-
čati od prečanov vse, dokler ne bodo vse
izmozgali. To bodo mogli, ker pojdejo Srbi
vedno skupaj, pa naj bodo radikali, demo-
krati ali Pučjevi zemljoradniki. To pravi-
co jim je dala centralistična ustava.

Dr. Kulovec je izjavil, da ni nihče
dolžan dati za drugega svoje življenje, zato
tudi mi nismo dolžni na korist Srbov gospo-
darsko propasti.

Dovolil se je končno tudi nov kredit
3 milijonov dinarjev za neko srbsko žreb-
čarno. Sprejeti so bili specialni krediti za
Srbijo.

čudne razmere
tudi v zunanjem resoru.

Beograd, 13. nov. (Izv.) Druga sekcija
finančnega odbora je popoldne razpravlja-
la proračun ministrstva za zunanje zadeve.
Minister dr. Ninčić je dal najprej nekaj
splošnih pojasnil o naši politiki napram
Bolgariji in o vzrokih vstaškega gibanja
v Južni Srbiji. Ugotovilo se je, da komi-
taše podpira tuja nam neprijateljska drža-
va. Tudi glede Grške in našega vmešava-
nja v notranje grške zadeve je opozicija za-
htevala pojasnila in se izrekla proti vme-
šavanju. Minister je opravičeval našega po-
slanika v Atenah Balugđžida, češ da on ni
formalno nastopal, temveč je bil samo po-
zvan od voditelja republikancev in od pred-

sednika vlade. Vendar je bil splošen vtis, da je minister pral zamorca. Opozicija je opozorila ministra, da se razoroževanje ali ni izvršilo ali pa so sosednje države, posebno Mažarska, dobile novo orožje. Minister je povdarjal, da nam velesile sploh ni so dovolile direktnega zastopnika v razoroževalni komisiji, naši člani oficijelno sploh ne smejo nastopati, marveč imamo samo indirektni vpliv. Velesile pa seveda ravnajo v svojem interesu in tako njihovi zastopniki zdaj z večjo, zdaj z manjšo ali pa sploh nobeno intenzivnostjo izvršujejo svoje dolžnosti.

Vprašali so ministra, zakaj imamo poslaništvo na Španskem. Odgovoril je, da radi društva narodov, ker vodi Španija vse latinske južnoameriške države in je torej njen glas važen.

Poslanec Vesenjajk se je posebej zanimal za usodo naših bratov na Primorskem in Koroškem. Minister je obljubil, da mu bo te stvari pojasnil osebno. Dalje se je poslanec Vesenjajk zavzel za naše izseljence v Ameriki. Povdarjal je, da so naši konzulati v Ameriki nedostopni po številu in kvaliteti. Zahteval je, da pridejo k poslanstvu in konzulatom ljudje, ki poznajo razmere izseljencev in razmere v njih krajih. Tudi je vprašal, če je res, da imamo na raznih važnih mestih v sosednjih državah za poslanike ljudi, ki ne znajo niti jezika dotičnih držav. (!!!) To vprašanje je spravilo ministra v očitno zadrego in je dal samo indirektni odgovor.

Na vprašanje, ali je resnica, da namerava vlada odpraviti diplomatski izpit, da bi na ta način lahko spravila v diplomatsko službo svoje protežirance, je minister odgovoril, da izpit ostane.

Velika razprava se je vršila glede Presbira. Ugotovilo se je, da je Presbira popolnoma neorganiziran. Šef Presbira Ivković je priznal primitivno stanje, od vladne strani pa so se v Presbira zapisali časniki, imenovali žurnalistični invalidi. Opozicija je zahtevala, da se Presbira popolnoma reorganizira, število časnikiarjev zmanjša, da se nastavi aktivni časnikiarji z boljšimi plačili.

Opozicija je dalje zahtevala, da se prideli vsakemu poslaništvu po en gospodarski ataše. Velika razprava se je vršila tudi o vprašanju naših državljanov, ki še sedaj bivajo na Ruskem kot avstroogrski vojni ujetniki. Poslanec Vesenjajk je zahteval vzpostavitev diplomatskih odnosov s sovjetsko Rusijo in večje kredite za reparacijo teh revežev. Po daljši debati o dispozicijskem fondu je bil proračun z nekaterimi spremembami sprejet.

PROITALIJANSKE DEMONSTRACIJE V ZAGREBU.

Zagreb, 13. nov. (Izv.) Sinoči okoli 10. ure so se v Zagrebu vršile demonstracije proti Italijanom. Do incidentov ni prišlo.

RADIČEVA AKCIJA.

Zagreb, 13. nov. (Izv.) Vaš dopisnik se je razgovarjal s tajnikom HRSS o razmerah v HRSS in o Radičevi akciji v inozemstvu. Izjavil mu je, da g. Radič nadaljuje svojo akcijo in da ima vedno več uspehov. Vrše se konference in sestanki z aktivnimi angleškimi politiki in diplomati. Radičeva akcija bo mnogo prej končana, kot se je mislilo. Na vprašanje dopisnika, kakšen je položaj v deželi, je g. tajnik odgovoril: Položaj je začasno stabilen. Sedanje stanje se mora kmalu proučiti. Mi se dogovarjamo o načinu in osnovah, kako bi izvedli organizacijo ljudstva tako, da bi program HRSS prišel v čim večjem obsegu do izra-

za. — Vaš dopisnik je zvedel, da je sedaj odpotoval v London tudi Radičev sin. Računa se, da se bo Stjepan Radič vrnil aprila prihodnjega leta.

IZGONI JUGOSLOVANOV IZ REKE.

Sušak, 13. nov. (Izv.) Z Reke se še vedno izganjajo naši ljudje. Na pozivih, ki se jim dostavljajo, stoji, da morajo v 24 urah zapustiti Reko radi jugoslovanske propagande. Podpisan je general Giardino.

SRBSKI BOJKOT PROTI HRVATOM.

Zagreb, 13. nov. (Izv.) Zadnje dni so vsa srbska podjetja in banke ustavile vsa naročila pri hrvatskih producentih. To se je zgodilo naenkrat kakor na povelje. Tako so Srbi začeli gospodarski bojkot proti Hrvatoma.

ZRTEV ORJUNE.

Dubrovnik, 13. nov. (Izv.) Ob priliki spopadov na duhovniških ulicah dne 9. t. m., ko je dubrovniška Orjuna nastopila z orožjem, je bil težko ranjen hrvatski delavec Marko Ivanković, ki je večeraj podlegel svojim ranam. Pogreb bo jutri popoldne.

PO BAVARSKEM PUČU.

Berlin, 13. nov. (Izv.) Državna vlada je odredila, da bavorski pučisti pridejo pred državno sodišče v Leipzigu zaradi veleizdaje. — General Ludendorff se nahaja še vedno v zaporu v Monakovem.

NEMŠKI SEPARATISTI.

Limburg, 13. nov. (Izv.) Separatisti so danes zasedli tukajšnji magistrat.

Frankfurt, 13. nov. (Izv.) Danes so separatisti iz Limburga napadli Frankfurt.

KAJ BO Z NEMŠKIM PRESTOLONASLEDNIKOM?

Pariz, 13. nov. (Izv.) Vlada stoji na stališču, da daje mirovna pogodba zavezunikom pravico nemškega prestolonaslednika inferirati.

London, 13. nov. (Izv.) »Reuter« piše, da verzajska pogodba glede bivšega prestolonaslednika ne določa ničesar.

Vratislava, 13. nov. (Izv.) Bivši prestolonaslednik je danes ob 6 zvečer dospel na svoje posestvo Ohls.

ZAPIRANJE NEMŠKIH VSEUČILIŠČ.

Monakovo, 13. nov. (Izv.) Univerza z vsemi zavodi vred je zaprta.

VESTI O EKSCESARJU VILJEMU.

Antwerpen, 13. nov. (Izv.) Iz Doorna poročajo, da je bivši nemški cesar prejel 12 potnih listov za povratek v Nemčijo. Iz Berlina te vesti dementirajo.

REPARACIJSKO VPRAŠANJE.

Pariz, 13. nov. (Izv.) Poincaré se je odločil, da sam izdela načrt za komisijo, ki bi ugotovila plačilno možnost Nemčije.

ITALIJANSKI SOCIALISTI.

Milan, 13. nov. (Izv.) Tukaj se je vršilo veliko zborovanje zaupnikov socialistične stranke. Večina govornikov se je izrekla za politično organizacijo namesto strokovne.

REPUBLIKANSKO GPANJE NA GRŠKEM

Atene, 13. nov. (Izv.) Republikansko gibanje se vedno bolj širi. Kralj namerava baje za kratko dobo zapustiti Grčijo in imenovati regenta.

NOVE VOLITVE NA ANGLEŠKEM.

London, 13. nov. (Izv.) Angleški parlament bo prihodnji teden razpuščen. Baldwin je o tem obvestil tudi voditelja opozi-

cije Macdonalda. Nove volitve bodo v prvih dneh decembra.

London, 13. novemb. (Izv.) Ministrski predsednik Baldwin je v nižji zbornici naznanil, da se parlament 16. t. m. razpusti.

NOVI DUNAJSKI ŽUPAN.

Dunaj, 13. nov. (Izv.) Za župana je bil na današnji otvoritveni seji občinskega sveta izvoljen z 79 glasovi socialni demokrat Seitz.

Novice iz Bolgarije.

Bogoslovna fakulteta v Sofiji. Na bogoslovno fakulteto v Sofiji se je v tekočem semestru vpisalo 24 slušateljev, med temi več duhovnikov in dijakonov.

Bolgarska literatura za mladino. Posebna bolgarska komisija za pospeševanje mladinske literature je sklenila, da izda najprej antologijo bolgarskih narodnih pripovedk.

Stanovanjsko vprašanje v Sofiji. Bolgarska vlada je poverila posebni komisiji nalogo, da prouči vprašanje o zgradbi novih stanovanj v Sofiji. Komisija se je odločila za tip enodružinskih hiš z vrto, ki najbolj odgovarja bolgarskemu okusu. Končno odloči o stvari ministrstvo. Proti navedenemu tipu se dvigajo sedaj razni glasovi, ki opozarjajo, kolik obseg bi po tem sistemu imelo mesto in kako težko bo vzdrževati ceste in razsvetljavo. Razen tega bi dal ta sistem prestolice lice podeželskega mesteca.

Dohodki mestne občine Sofije. Dohodki mesta Sofije so se tekom meseca oktobra tek. leta zvišali na 11.359.126 levov. Ta vsota izvira skoraj izključno iz občinskih doka na direktni davke.

Načrt za izpremembo stanovanjskega zakona v Bolgariji. V Bolgariji pripravljajo načrt za izpremembo stanovanjskega zakona. Po tem načrtu se najemniki razdele na štiri kategorije: prva kategorija bo živela varstvo zakona v polni meri; druga kategorija, v katero bodo spadale bolj ali manj premožne družine, bo plačevala višje najemnine nego prva, a višek se bo stekal v poseben fond, iz katerega se bodo podpirali manj premožni hišni posestniki; tretja kategorija bo obsegala zelo premožne družine, ki bodo morale stanovati samo v novozgrajenih hišah, kjer bodo plačevale najemnino po svobodnem dogovoru z lastnikom; v četrto kategorijo bodo spadali končno tisti, ki si morajo zgraditi stanovanje sami.

Cerkvene razmere v Prekmurju.

Jugoslovansko Prekmurje meri 970 km², torej nekako eno desetino Kranjske, ali po cerkveni statistiki dve dekaniji. Prebivalcev je vseh skupaj 92.000. Od teh je 74.000 Slovencev, 14.000 Madžarov in 2000 Nemcev, 2000 drugih. Po veri je 66.000 katoličanov, 24.000 evangelijanov in 2000 drugih.

Prekmurški protestanti (23.000 luterancev in 1000 kalvincev) so v Jugoslaviji stopili v zvezo z jugoslovanskimi nemškimi protestanti ter so si ustanovili v Zagrebu najvišjo cerkveno oblast. V eni dobi bo Nemec najvišji dostojanstvenik, Slovenec pa njegov namestnik, v drugi dobi bo prvi Slovenec, drugi Nemec.

Prekmurški katoličani so spadali pod škofijo Sobotišče (Szombathely), kjer je bila že l. 840. župnija, kakor se pravi v šematiizmu sobotiške škofije, torej že v Pribinovem in Kocelovem času. Sobotiško škofijo pa je ustanovila šele cesarica Marija

Terezija l. 1777. s tem, da je odvzela dele škofjske (Rab) in vesprimske škofiji. Zdaj je sobotiška škofija po 146 letih svojega obstoja razdeljena na tri dele. Precej nad polovico škofije še ostane kot sobotiška škofija sobotiškemu škofu grofu Mikešu, znanemu monarhistu v prilog Habsburžanom. Skoro ena četrtina škofije je v Graški (Burgenland), ki je prišla pod cerkveno oblast dunajskega nadškofa. Prekmurje pa pride s l. decembrom pod cerkveno oblast mariborskega škofa.

Prekmurški katoličani so spadali pod župniji z 10 pastori. V 8 župnijah se pridiguje slovenski (seveda prekmurški) v 2 navadno po madžarsko, v Domanjšoveh in v Hodošu, ob severovzhodni meji.

Katoličani imajo v dveh dekanijah (Dolnja Lendava in Murska Soba) v celnem 18 župnij. Ena župnija, Hodoš, kot dekanija, se je v zadnjem času upravljala združena z župnijo Krčica (Kercza) na madžarski strani. Katoličani iz Hodoša še zdaj hodijo k službi božji čez državno mejo. Dobro bi bilo, da bi se ta župnija obnovila in razpala cerkev zopet pozidala. V 16 katoliških župnijah se pridiguje slovenski (prekmurški), med njimi v eni tuintam madžarski, v drugi (na štajerski meji) tuintam nemški. V dveh župnijah, t. j. v Dolnji Lenavi in v Dobrovniku se je v zadnji madžarski dobi pridigovalo samo madžarski. Nekdaj se je v teh dveh župnijah pridigovalo tudi slovenski, ker je dosti slovenskih okoličanov.

Ko je prišlo Prekmurje v jugoslovansko upravo, je bil dolnjelendavski dekan in častni kanonik tako lojalen, da si je izprosil, ker sam ne zna slovenski, dva slovenska kaplana, ki še sicer nista pridigovali slovenski, pač pa učila slovenski veronauk v okoliških slovenskih šolah ter v slov. razredih v Dolnji Lendavi. V Dobrovniku sta župnik in kaplan Madžara, ki ne znata slovenski. V slovenske razrede v Dobrovniku in v okoliški slovenski kraji Kobilje hodi katehizirat župnik iz sosednje Bogojine ali pa uče slovenski veronauk učitelji.

V teh urejenih 18 katoliških župnijah je skupaj 28 duhovnikov, 18 župnikov in 10 kaplanov. To število je komaj zadostovalo v madžarski dobi. Večina prekmurških šol je namreč verskih. Zato so v teh verskih šolah učili veronauk tudi učitelji, duhovniki so prišli le redko v šolo. Ker pa Sloveniji ni navada, da bi učitelji učili veronauk, skušajo tudi prekmurški duhovniki hoditi v šolo, če le morejo. Šol je namreč za tako malo število duhovnikov že preveč. Ko smo dobili Prekmurje je bilo 168 razredov, zdaj je že 210 razredov, kar je število otrok vedno večje in učni red vedno popolnejši. Na en razred pride 6 otrok. Šol pa je vseh 89 in sicer 33 državnih, 38 rimskokatoliških, 12 evangelikanskih in 6 občinskih osnovnih šol. Povrh sta dve štirirazredni meščanski šoli in petrazredna gimnazija. Zato je potrebno, da pridejo na nekatera mesta novi kaplani ali kateheti. Od teh 28 katoliških duhovnikov je samo polovica rojena v Prekmurju, drugi so rojeni na Madžarskem ali sedanjem Slovaškem ali v sedanji avstrijski Gradski (Burgenland). Največ teh Nepremurcev je hrvatskega pokolenja, so gradiščanski ali Beli Hrvati. Ti Hrvati pa seve znajo prekmurščino, ki so se je naučili v Prekmurju. Slovenskih prekmurških duhovnikov je nekaj malega v madžarski sobotiški škofiji med njimi kanonik in ravnatelj škofijske pisarne dr. Franc Rogac. Ali bodo ti prekmurški domačini prišli zdaj v Prekmurje se še ne ve. Čudno pa je, da Prekmur-

Marcelle Tinayre:

Legenda o Ducciju in Orsetti.

(Dalje.)

IV.

Tekom več dni ni vedel ničesar več o tej ženski. Še je živela, sicer bi gotovo zvedel o njenem pogrebu. Je morda odšla iz vasi? Je bila še bolna in stokala v težkih bolečinah? Kdo je pravzaprav bila? Od kod? Kdo jo je zavedel v gorovje, ter jo zabodel? Če bi bil to ropar, bi jo brez dvojbe oropal njenih dragocenosti; nasilnež pa se ni dotaknil njenega draga nakita in draguljastih povez. Ker ni smel o tej lepi neznanki govoriti s svojimi brati, je svoje srce razodeval Bogu, kar pa je burilo njegovo vest. Vedno bolj — doma, v molitnici ali pa pri delu v gozdu — ga je vznemirila podoba tega bitja. Da bi odgnal varljive slike, se je s povečano vnemo loteval dela in se na tihem mučil. Zamišljal se je tudi v življenje svetega Frančiška, čigar prisotnost je kar dihala iz tega kraja. Kako to, da je v tem svetem in čistem kraju, ki so nad njim utripale peroti čudežev in se je razlivala bližina nebes, kako, da se je sem kaj prikrdel duh greha in začel sejati smradljive sopare sladostnosti? Duccio pa je z vso silo odganjal skušnjave, ki so vendar od Boga poslano preizkusno sredstvo človekove trdnosti in moči.

Neke nedelje ob treh popoldne so se odpravili menihi — kot običajno — h kaplici v procesiji, ki jo je spremljala mno-

žica iz Umbrije in Romagne došlih romarjev. Brat Duccio je pravkar izstopil iz cerkve, da jim sledi. Kako je obstrmel, ko je zagledal tam pri kraju klečečo žensko v črni plašč — njo, zdaj zdravo in čilo. Njeno obličje je bilo blede in zasoljeno. Lase je imela zastrite z rahlim zastiralom. Njene zelene oči, ki se vanje Duccio ni mogel ozreti, ne da bi ga popadla vtroglost, so iskale njegovega pogleda. In to je bilo vse. Procesija se je pomaknila v skalo vsekani poti dalje. Pobožna množica se je zgoštila ter zakrila prelepo klečalko, ki je najbrž še istega dne izginila iz vasi, kjer je ni bilo več videti. Brat Duccio jo je čakal, čakal proti svojemu razumu, proti svoji nedolžnosti, kakor da bi se bila obadva domnila, kakor da bi ona obiskala cerkev radi njega, Duccija, ne pa zavoljo Boga, kakor da bi točila solze radi sebe in njega, ne pa zavoljo svojih grehov. Od sedaj je bil Duccio izgubljen; povsem je pozabil na nauke svoje čednostne matere; pozabil je, da ga je gospa Lukrecija še kot otroka zaobljubila svetemu Frančišku in da bi se smel temu izneveriti le pod kaznijo bogoskrbnstva. In ko je premišljeval o svoji spremembi, je vedno bolj začel dvomiti o svojem poklicu, slednjič pa je izjavil, da čuti že od nekda v sebi nagnjenje do viteštva, ne pa do meniškega in da bi utegnil v svetu več koristiti kot pa v samostanu. Tedaj še ni položil zaobljube in se je tudi pomišljal, da bi to storil. Končno pa je kljub očetovskim svarilom svojega prednika, vztrajal tako odločno pri svojem sklepu, da ga ni

bilo mogoče še dalje pridržati. Po šestih letih samostanskega življenja je oblekel posvetno odelo ter se podal proti mestu Poppi, kjer ga je sprejel grof Guido z velikim nezadovoljstvom ter ostrimi očitki... Duccio pa se za to ni nič zmenil, temveč je zahteval svojo dedščino in se odpravil v mesto Arezzo, v bližino škofa Viljama Ubertinija. Na vsej poti je poizvedoval po oni ranjenki, ki so jo bili naši verni menihi, kajti bil je prepričan, da je ves casentinski okraj poznal to žensko.

In res: ljudje so mu z nasmehom odgovarjali, da je imenovana dama kurtizana, znana po vsem Arezzu po svoji lepoti in da jo je imel Orsetti; da jo njen poslednji ljubinec iz jeze nad njeno nezvestobo pretepal in jo odvedel v gozd v bližini Verna. Rešili so jo menihi, ki niso vedeli za njeno preteklost, in Orsetti ji je v zahvalo poslal dve vredici zlatnikov, da bi jih bili deležni reveži. Od tega časa pa ni nihče več vedel o njeni nadaljni usodi: najbrže se je zatekla spet h kakemu drugemu ljubimcu, kjer jo čaka slična žalostna izkušnja, kajti izgubljeni se srečujejo samo z izgubljenici. Ta novica je Duccia zadela kot bi ga kdo udaril po glavi. Polastila se ga je žgoča besnost studa in koprnenja, če je le pomislil, da je ta lepota z zelenimi očmi plen ničvrednežev, ki kupujejo njeno telo. S slastjo bi jih vse pomoril! Tu se je Duccijevo premišljevanje prekinilo, kajti bil je prevzgljeno vzgojen in živel je preveč krepkosti, da bi mogel poznati vse zablode sveta; v njem je še vendarle plamtela krepkost...

V.

Dospel je v Arezzo in se nastanil pri nekem sorodniku, ki je mrzil Guidija Nevellija, ter mu je bilo v zadoščenje, da je veliko prijaznostjo sprejel pribleglega Duccija. Mladenič ga je naprosil, da bi se ravnaučil vojevanja in je, res, prav kmalu postal izboren konjenik. Vendar pa je ostal v njegovem srcu še nekaj plemenitih nagibov, ki so ga časoma odvrčali od popolnega propada. Ni se prostovoljno podajal slabe družbe in z ženskami še ni bil drzel. Včasih je ob pogledu na kakega frančiškana celo začel glas vesti in očitati, ki so mu izvajale solze. Sploh ne bi mogel prenesti pogleda na vernsko goro, ki se je modrila med daljnimi vrhovi... A navzlic kreposti ni odpornosti izza prve dobe ni bilo Ducciove srce več čisto, pa tudi telo je že omadeževal; zaman je iskal Orsetto, ne da bi sploh dobro vedel, kaj hoče pri njej in kaj je ni mogel najti, je zavrgel tudi druge ženske. Nekega večera je padel v roke nekemu podobnemu dekletu, ki ga je pa drug dan zavrgla. In s tem se je začela zanj pot na vzdol. Tedaj se je zarotil, da mora Orsetti brezpogojno najti, pa najsi se poda v peklenjski ogenj med same satane. Vso noč se mu je blede in ranjena prikazovala sanjah; gladila ga je z velikimi, zelenimi očmi in ga prosila — otožno pa blodno — »Pridi, prijatelj, moj Duccio! In hlastno sprožil svoje roke do nje, pa je zgrebil samo nočno praznino...

(Dalje.)

nima niti 28 svojih domačih duhovnikov. Krivo temu je bilo, ker niso imeli v svoji predini gimnazije. Zdaj bo to drugače. V Murski Soboti imajo svojo gimnazijo, ki ima v prvih petih razredih 140 dijakov. Sicer pa je že zdaj pet prekmurskih slovenskih bogoslovcev, štirje so v Mariboru, eden pa še v Soboti, ki pa mogoče pride zdaj tudi v Maribor v bogoslovje. S tem šolskim letom dovršijo že trije izmed teh svoj študij ter lahko nastopijo službo v Prekmurju. Zato bodo prihodno jesen že vsa najnujnejša duhovniška mesta zasedena.

Kraji, v katerih blivajo prekmurski Slovenci, so spadali pod oblast slovenskih knezov Pribina in Kocela. V njuni vojvodini je deloval tudi slovanski apostol sv. Metod, ki je uvedel slovensko službo božjo in oznanjal evanĝelij v slovenski besedi. S smrtjo sv. Metoda (v 9. stol.) je zamrla slovenska beseda v slovenskem jeziku v teh krajih. Prišla je 200 let pozneje madžarska doba. V tej dobi ni noben madžarski škof pridigoval v teh krajih v slovenskem jeziku. S prihodom slovenskega škofa Andreja se bo v nekdanji Kocelovi državi s prižnice zopet čula slovenska beseda božja. Blagoslovljen naslednik sv. Metoda na njegovih potih!

Dnevne novice.

— **Županska zveza za kamniški politični okraj** ima v nedeljo 18. t. m. ob pol 10. uri svoj občni zbor v Kamniškem domu. Župani in občinski funkcionarji naj se občne zbora točno udeležijo.

— **Okrajna Kmečka Zveza za Kamnik** ima v nedeljo 18. t. m. ob 3. uri popoldne občni zbor v Kamniškem domu. Udeležite se polnoštevno!

— **Shod SLS** se je preteklo nedeljo vršil na Gori pri Sodražici. Poročal je obilni udeležbi poslanec g. Škulj. Zbor je odločno odklonil kuluk in soglasno izjavil zaupanje Jugoslovanskemu klubu.

— **Rakek.** Pri nas bomo imeli v nedeljo občinske volitve. Vse stranke delajo s polno paro. Zlasti naši, za blagor svojih žepov vneti demokratariji napenjajo vsi sile, da se pririjejo do občinskega korita. Da bi njihov bojni pohod imel še poseben sijaj, so v nedeljo poklicali iz Ljubljane samega gospoda Dolfa Ribnikarja. G. Dolfo se potem ob čaši rujnega vinca »velikanske množici poslusalcev razlagali komunalen program JDS v bodočem občinskem odboru: Vse klerikalce bo treba enostavno uničiti, »čukarijoc« v društvenem domu spraviti v sveta, župnišče, ki se sedaj zida, podreti, sicer bo tudi na Rakeku zavlada črna rimska pest. Drugega programa demokracije za enkrat ne potrebujejo. Tako prilično so veliki gromovnik Dolfo govorili. Naprednjaki so mu seveda burno pritjevali, ker je pač Ribnikar vreden naših demokratov, oni pa njega. Mi smo g. Dolfo tu iz srca hvaležni, ker je s svojim shodom pridobil lepo število pristašev Slovenski ljudski stranki. G. Pavlovič, če vi ne rešite jedees, bo šla po copatah.

— **Zbor zaupnikov SLS v Prekmurju.** V Murski Soboti se je v nedeljo 11. novembra vršil zbor zaupnikov SLS iz Gornjega Prekmurja. Zastopane so bile celo najbolj oddaljene vasi in župnije od mažarske in avstrijske meje. Zboru je predsedoval g. Cipot, poročala sta pa poslanca Klek in Zebot. Shod je trajal nad 4 ure. Zaupniki so soglasno sprejeli vse resolucije zbornih zaupnikov SLS v Ljubljani in so pridelali še zahtevo, da se rešijo narodne smrti. Slovenci in Hrvati, ki so ostali pod Mažari stranstran meje. Zbor zaupnikov je dokazal, da ima SLS v Prekmurju slejkoprej trdna tla. Tajništvo v Murski Soboti, ki ga vodi delavni g. Horvat, deluje izborni. V vseh vaseh se ustanavljajo naše politične, prosvetne in gospodarske organizacije. Za zimsko dobo je napovedanih celo vrsto tečajev za pomladke voditeljev in organizatorjev. Našega organizatoričnega gibanja se udeležuje tudi mnogo evangeličanov.

— V Novem mestu so razpisane občinske volitve na 23. decembra t. l.

— **Komando dravske divizijske oblasti,** oziroma g. načelnika intendature obveščamo, da njene oglase, v kolikor so javnega interesa, radi objavljamo, če nam jih odpošlje v slovenskem jeziku, kakor se to v Sloveniji samo po sebi razume, ne razume pa tega očividno komanda dravske divizijske oblasti.

— **Skrb Belgrada za slovenskega kmeti.** Letos so po mnogih krajih prav zadovoljni s pridelkom sena. So pa tudi kraji, ki so še slabšeji nego lani. Tako n. pr. je Loški potok vsled suše in pomladnega mraza skoro brez sena. Poslanec Škulj je vložil na ministra za promet prošnjo, naj bi se siromašnim občanom dovolil znižati prevoz sena iz Hrvaške ali Štajerske. Ministrstvo za promet pa se je obrnilo na poljedelsko ministrstvo, ki je odgovorilo, da je letos povsod dovolj sena, naker je minister za promet odbil predlog. Toliko smisla ima Belgrad za slovenskega kmeta, ko je v etiskil!

— V Zelimljah je bil v nedeljo dne 11. t. m. blagoslovljen nov bronast zvon, delo šentivške zvonarne. Novi zvon ima lepo doneč in poln glas in se s svojim tovarišem zelo lepo

ujema. Novo zvonarno, ki je na svoj izdelek lahko ponosna, pa s tem tudi toplo priporočamo drugim župnijam.

— **Is Kranja smo prešli:** Čuje se, da podružnica Kola jugoslovanskih sester v Kranju nadleguje naše somišljenike v okolici Kranja, da bi kot poverjeniki nabirali prispevke med našimi pristaši za Kolo. Ker je Kolo na seji dne 8. t. m. pristopilo kot deležnik k snuodji se Gradbeni zadrugi »Sokolski Tabor« — kakor poroča »Jutro« v št. 264 z dne 10. t. m. — se opozarjajo naši somišljeniki v Kranju in okolici, da vrnejo nabiralne pole, katere so jim deloma vsillili, da ne bodo naši pristaši zapeljani pod krinko božičnice revnim šolskim otrokom prispevali za demokratske namene.

— **Strokovni koledar slepih.** Da olajšamo bedo svojih slepih sotrpinov, smo sklenili izdati in založiti strokovni žepni koledar za leto 1924. Isti obsega poleg koledarja dnevnika cellega leta za beležke, dalje društvena pravila, nato najvažnejše podatke o slepstvu, vozni red železnice, oglasi prijavljenih tvrdk in končno zvezek, ki služi namesto žepnega zapisnika. Koledar bo lepo vezan v platno, opremljen s primernim napisom: »Mi slepi. Velikost istega bo 15 x 9. Izide še ta mesec, naker uljudno opozarjamo knjižarne in trgovce s papirjem. Naročila se že odslej sprejemajo v založniški pisarni »Podpornega društva slepih« v Ljubljani, Wolfova ulica 12. — Cena tega koledarja še ni določena. Nadejamo se, da se bo vsakdo zanimal za to delo in s tem podpiral najbednejše, slepce.

— **Plovba na Donavi.** Spričo nastopajoče zimske dobe se je plovba na Donavi zaključila te dni. 11. t. m. je odplul z Dunaja na Balkan zadnji letošnji parnik.

— **S Sv. Gore pri Gorici** nam poročajo: Danes (11. t. m.) zjutraj o pol 7. uri je v tukajšnji samostan udarila strela, razrgala strelovodno žico, šnila v cerkev (kapelo), v samostansko kuhinjo ter v celico enega izmed bratov lajkov, razkopala na več mestih zidovje, razdrobila veliko šip na oknih ter slednjič smuknila v hlev, kjer je ubila eno mulo (vredno 2500 L) in psa, prizanesla pa dvema hlapčema, ki sta bila tedaj v hlevu. V kapeli, kjer je g. župnik od Sv. Križa pri Trstu ravno začel pridigo, je povzročila strela silno paniko in zmedo med romarji, jih več vrgla na tla ter jim občutno pretresla ude.

— **Slovensko zdravniško društvo v Ljubljani** objavlja resolucijo, ki jo je sklenilo Jugoslovansko lekarsko društvo na 5. letni skupščini, ki se je vršila meseca septembra t. l. v Subotici: »Jugoslovansko lekarsko društvo izjavlja, da je za zdravnike v obče posebno pa za zobozdravnike — nečastno in za zdravniški stan nedostojno, da dovoljujejo v svojih ordinacijah zobotehnikom katerekoli si bodi manipulacije v ustih pacienta in da s svojim imenom krijejo nedovoljene posle zobotehnikarjev.« — Na znanje vsem članom, da upoštevajo to resolucijo. — Odbor.

— **Prvo znanstveno predavanje** Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani se vrši v četrtek 15. t. m. ob 5. pop. v predavalnici porodnišnice v Ljubljani. a) Prof. dr. Zalokar: Prolaps in njegova terapija, b) dr. Goričar: Demonstracije Peritonitis ante partum. — Odbor.

— **Vinske trgovce in gostilničarje** in zasebnike opozarjamo, da je letos vinska letina v novomeškem okraju glede kakovosti izvrstno izpadla, vinogradniki so vsled lepega, solnčnega jesenskega vremena pozno trgli in ob lepem vremenu spravili prav dober vinski pridelek. Vabijo se kupci!

— **Divjačina v Sloveniji** se je l. 1922 ustretilo: jelenov 34, srn 2232, divjih koz 350, zajcev 15.522, divjih petelinov 189, ruševcev 59, fazanov 646, jerebice 3190, prepelice 1505, medvedov 5, volkov 5, divjih prešičev 12, jazbecov 353, lisic 1949, kun 236, jastrebov 2213, vidar 40, veveric 3497, orla 2, sov 200, vran in srak 15.200.

— **Tiskarski žkrat** V večerajšnji članek o našem vinogradništvu se je vrnilo nekaj neljubih pomot. V drugi koloni, 2. vrsta naj se čita namesto »zasejanje« — zasajeni, v drugem odstavku iste kolone, 8. vrsta pa namesto »poizvedovanje« — prizadevanje.

— **Tatinski železničarji.** Na novosadskem kolodvoru so pred par dnevi opazili, da je nekdo oplenil plombirani vagon tvrdke Rainer. Poizvedbe za tatovi so vedle v neko gostilno kjer so železničarji Milošević, Stefanović in tovariši veselo popivali. Policija je celo družbo odvedla v zapor.

— **Posojilo za Belje.** Iz Belgrada poročajo, da je vlada pri Narodni banki najela posojilo 15 milijonov dinarjev, ki je potrebno za obrat sladkornih tovarn na državnem posestvu Belje. Država bi rada oddala Belje v najem, a zaradi pomanjkanja denarja ne najde najemnika.

— **5 milijonov Din za dalmatinske ribiče.** Vlada je za podporo dalmatinskim ribičem, ki jih je do 14 tisoč, dovolila kredit v znesku 5 milijonov Din.

— **Napredovanje v Zagrebu.** Zagrebška mestna občina je sklenila postaviti četrtega mestnega šolskega zdravnika, in sicer specialista za oči. — S podporo finančnega ministrstva izdeluje zagrebški stavnbi urad novo, najtočnejše urejeno zemljiško knjigo z mapo in katastrom. Razen tega izdelajo nov črtež mesta Zagreba v izmeri 1 : 5000. — Zdravstvene razmere v Zagrebu se v zadnjih letih znatno izboljšujejo. Razne nalezljive bolezni zelo pojemajo in umrljivost pada. V zadnjih letih ni na ošpicah umrl noben otrok.

— **Promestitev pomožne pošte Laze v Golice.** Dne 16. novembra 1923 se premesti pomožna pošta Laze v vas Golice s službenim nazivom Golica (Smarino pri Tuhinju). V okolici pomožne pošte so uridelni kraji Golice, Cirkuše, Lipile in Črni vrh.

Hkrati se uvede dostavljanje pošilk na dom po selaskem pismonoši. Pomožna pošta spada v okraj pošte Smarino v Tuhinju, kateri je tudi podrejena in s katero bo imela zvezo vsak dan po poštni vožnji Kamnik—Motnik in obratno.

— **Pomanjkljiva naslavljanje pošlnih pošilk.** Na pritožbe zasebnikov, zlasti pa trgovcev proti dostavljanju, da se jim poštna pošiljka zakasnjeno dostavlja, je direkcija izvršila preiskavo in ugotovila, da je vzrok zakasneni dostavi ponajveč pomanjkljivost naslovov na pošlnih pošilkah. Da se bodo mogle pošiljke brez zakasnitve dostavljati in da bi take pritožbe prenehale, opozarjamo občanstvo na naslednja pravila: Naslovni kraj naj bo napisan na naslovni strani pošilk vedno v spodnjem desnem kotu z velikimi razločnimi črkami in s polnim imenom brez okrajševanja. Če je pošiljka naslovljena v večji kraj, je treba označiti v naslovu ulico, hišno številko in če mogoče tudi nadstropje in številko vrat. V naslovih na podnajemnike in služinčad je treba pristaviti tudi ime najemnika ali gospodarja (delodajalca). Trgovcem in obrtnikom pripravljamo, da nabijejo na vrata trgovine ali delavnice tablico, na kateri naj bo zapisano, kje stanuje lastnik, zato da se mu nujne pošiljke (ekspresne pošiljke in brzjavlj) ob nedeljah in praznikih po noči in sploh vsak čas, kadar je trgovina ali delavnica zaprta, lahko na dom dostavi. Če je naslovni kraj pošiljke malo znan, je treba označiti županijo, okrožje, srez ali okraj, na pošilkah v inozemstvo pa vselej vsaj državo. Ako v naslovnem kraju ni pošte, je treba napisati vselej zadnjo pošto. Na pošiljke v kraje, katerih je več enakega ali podobnega imena v državi, je treba vselej zapisati predel države ali pripisati kako drugo primerom natančneje določilo n. pr. Koprivnica, Hrvatska, Koprivnica pri Brežicah ali Koprivnica okraj Brežice. Če je v naslovnem kraju več oseb istega imena in priimka, je potrebno, da se napiše poleg imena tudi še poklic ali kaka druga natančnejša označba prejemnika, n. pr. mlajši, starejši, Petrov itd. Na pošilkah za vojake je treba dodati imenu in priimku tudi številko vojne enice, pri kateri služi naslovnik. Pri pisemskih pošilkah je dobro, da napiše pošiljatelj nad naslov ali zadnjo stran pošiljke svoj natančni naslov, zato da se mu pošiljka lahko takoj vrne, če se ne more dostaviti. Naslov pošiljatelja pa mora biti tako napisan, da ne bo nobenega dvoma, kdo je pravzaprav prejemnik pošiljke.

— **Nezgodbe pri delu.** V predilnici in tkalnici v Trzinu je udaril stroj za brušenje železa Jožef Purgarja in mu zmečkal levo roko. — Pri gradnji železnice Murska Sobotna—Ormož si je zmečkal pri nekem podpisu delavec Jože Horvat desno roko. — Z vrela vodo si je nevarno oparila desno roko kuharica Marija Jeršičeva v Mariboru. — V tovarni »Kovine« si je obrezal pri električnem vrtalnem stroju delavec Josip Lačen na levi roki. — V strojih tovarnah in livarnah v Ljubljani je padla delavcu Albinu Kristanu jermenica na levo stegno in ga poškodovala tako, da so ga morali odpeljati v ljubljansko bolnico.

— **Iz kamnilnice** v Lipoglavu je pobegnil nevaren zločinec 23 letni Stanko Matković iz Dittenberga v Nem. Avstriji, ki je bil obsojen na 10 let težke ječe radi ropu.

— **Izganjanje** je iz naše države za vedno Janez Šabec iz Studencev pri Hrenovcih kot nepoboljšljiv tat in vlačugar.

— **Neznan vlomilec.** Dne 7. novembra so aretirali Janeza Tratarja v Vrbovcih, ki je vlomil v kočjo Terezije Znidaršič in ji odnesel za 4000 K razne obleke. Z njim v družbi je bil neki 40 letni nemec, ki se izdaja za zavarovalnega poletnika proti požaru ali pa za dijaka, ki študira jus in trdi, da ima dosti odličnih znanec, ki ga tudi podpirajo.

Primorske novice.

p **Trst osvaja Dalmacijo.** Tržaški italijanski listi z veseljem beležijo, da je Dalmacija začela obnavljati trgovinske zveze s Trstom. Dalmacija dobiva danes vso potreščino moke iz Trsta in ne iz Banata. To je tudi naravno, če pomislimo, da dobi iz Trsta naročeno blago zaradi ugodne pomorske zveze najkasneje v 48 urah, a iz Banata komaj v dobrem mesecu. Umljivo je, da mora biti blago iz Trsta tudi znatno ceneje nego iz Banata. Zato se ni čuditi, pravijo tržaški listi, da začenja Trst znova osvajati dalmatinski trg in so vsa znamenja po tem, da si ga popolnoma osvoji. — Tako pomaga jugoslovanska Dalmacija »odrešenemu Trstu« na noge. A ne samo Trst, ampak tudi stara Italija dela kupčije v Dalmaciji. Vsaka italijanska jadernica, ki pride v Dalmacijo po les, pripelje s seboj riž, moko in drugo blago, ki ga v Dalmaciji z lahkoto spravi v denar. Ni čuda, da se Italija tako krčevito trudi, da spravi tudi reško luko trajno v svoje roke.

p **Osebnost vest.** Za knezo nadškofijskega duhovnega svetnika je bil imenovan župnik v Slavini na Notranjskem, g. Luka Smolnikar.

p **11 stotov razstreliv ukradli.** Na križišču pri Nabrežini so orožniki ustavili tovorni avtomobil, na katerem so našli 11 stotov razstreliv. Razstreliva so bila ukradena v nekem vojaškem skladišču. Nevarno blago so zaplenili, spremljevalce pa zaprli.

p **Napad v Kobaridu.** Minolo nedeljo zvečer so fašisti v Kobaridu brez najmanjšega povoda na ulici napadli in pretepli trgovca Streša, učitelja Šturma in nekega gospoda iz Jugoslavije, ki je prišel v Kobarid obiskat svoje sorodnike.

p **Šolske razmere v Kringi.** V Kringi je šolska oblast poitalijančila oba razreda. Prejšnje dolgoletno, zaslužno učiteljstvo je moralo oditi, namesto tega sta prišla italijanski učitelj in učiteljica, ki se v šoli sporazumevata z otroci samo s pomočjo znamenj, kakor to delajo vrtni med seboj. Tudi verouk bi se moral učiti na ta način — ako bi duhovnik ne poznal svoje dolžnosti. Otroci tudi med seboj v šoli ne smejo spregovoriti nobene hrvaške besede. Umljivo, da ob takih razmerah šola ne izvaja na mladino namanjše privlačnosti.

p **Konzorcij za isterjavanje davkov v Istri.** Da pobiranje davkov iztrgajo iz rok bank in bogatašev, so istrski župani sklenili, da ustanove lastni konzorcij, ki bo prevzel pobiranje davkov.

p **Fanatizem.** »Istra« poroča, da so nekatero osebo v Rovinjskem selu te dni od »neke strani« prejele grožnje, da ne smejo več prejemati hrvaških listov. Bodo že speš fašisti po sredi.

p **Po nedolžnem zaprtju.** Svoj čas smo poročali o roparskem napadu na železniškega uradnika, ki se je v spremstvu orožnikov peljal izplačevati železničarje. Rop se je izvršil na progi med St. Petrom v Šumi in Zminjem. Orožniki so takrat prijeli Pavla Krajšo iz Kringe in več njegovih sosedov. Po splošnem ljudskem mnenju so bili ti ljudje popolnoma neprizadežni na zločinu in tudi ni bilo proti njim nobenih dokazov. Kljub temu jih je oblast do sedaj, to je celih pet mesecev, držala v zaporu. Sedaj končno se je tudi preiskovalno sodišče prepričalo o njihovi nedolžnosti in jih izpustilo. Seveda jim pa gorja in škode, ki so jo pretrpeli, nihče ne povrne.

Štajerske novice.

p **Nova obrtno-nadaljevalna šola v Mariboru.** Zadruga gostilničarjev in kavararjev v Mariboru odprla začetkom decembra t. l. strokovno-nadaljevalno šolo za svoje vajence. Vodstvo šole prevzame prof. Škof.

p **Arnautluk v Mariboru.** Preteklo soboto, 11. t. m. se je dogodil v Mariboru incident, ki kaže v silno slabi luči kulturo nekaterih častnikov naše armade. V gostilno »pri Klavnic« je prišla že ob pol 8. zjutraj pijana družba, v kateri se je nahajal znani razgrajšč g. Z... z ženo ter dežurni oficir mariborske garnizije, neki poročnik. Ta oficir, dasi je bil v službi, je celo noč popival v baru ter po raznih gostilnah, nazadnje pa se je zatekel s celo družbo v Klavnic. Tu je začel preprij z knjigovodje firme Predvojič, g. Zmarekom. Hotel ga je udariti celo s sabljo, g. Zmarek pa se je kot mirnejši umaknil v drugo sobo. Poročnik je odšel na to iz gostilne, čez par minut pa se je vrnil s tremi vojaki, katere je dobil pri straži, ki straži železniški most. Z vojaki je nato v gostilni skupno napadel g. Zmareka, vrgel ga na tla in začel pretepiti z golo sabljo. Nazadnje je potegnil samokres, ga nameril na g. Zmareka in gotovo bi g. Zmareku odbila zadnja ura, da ni natakarka prišla za roko poročnika ter ga potegnila proč od nesrečnega.

Ta pa je to priliko porabil ter pobegnil iz gostilne. Ko je oficir opazil, da mu je žrtva ušla, je zasedel konja ter začel iskati begunca po mestni klavnici ter strašiti mesarje in trgovce, ki so se nahajali v klavnici. Pri tem je mahal okrog z golo sabljo kakor kak srednjeveški vitez ter pretil vsem v klavnici z aretacijo. Tako divjanje oficirja naše vojske je v navadi pač menda v Macedoniji, ne pa v Mariboru. In da si to dovoli celo oficir, ki je v službi kot garnizijski dežurni, pa je že višek divjaštva in predrznosti in vojaška oblast bi morala tako početje najstrožje kaznovati!

p **Šnopsarska kuga na Štajerskem.** »Štraz« poroča, kako po nekkih štajerskih krajih še vedno razsaja šnopsarska kuga. Svcje ognjice ima v trgovinah, kjer se toči na skrivnem. Večinoma so to nemškutarski trgovci, ki na ta način ubijajo slovensko prebivalstvo moralno in gospodarsko. Moški zahajajo v te trgovine na žganje že na vse zgodaj. Tu se omojijo, potem pa nadaljujejo v gostilni. Za delo potem niso celi dan, zapijejo pa najmanj 100 K dnevno. Tako gre dan na dan in žulji žene in otrok, ki se ubijajo s posestvom, grede v žep nemškutarskega trgovca in oštirja. Kaj delajo okrajna glavarstva, da ne zatro vsaj tihotapskega točenja žganja?

p **Utopljen novorojenček.** V Smarjeti pri Rimskih toplicah so našli na desnem bregu Savinje mrtvo, novorojeno, popolnoma golo dete moškega spola. Otrok je moral biti že najmanj 48 ur v vodi in je bil zadavljen in vržen v vodo.

Gospodarstvo.

Kmetijsko - gospodinjstva šola v Marijanišču.

Poslanec Anton Sušnik je vložil na ministra za kmetijstvo naslednjo interpelacijo: V Marijanišču v Ljubljani obstoji Kmetijsko-gospodinjstva šola, ki jo je ustanovila Kmetijska družba že leta 1898. In jo ves ta čas tudi vzdrževala. Letos je praznovala 25 letnico svojega obstoja. Iz tega za naše kmetijstvo izredno važnega zavoda je dosedaj izšlo že nad 300 kmetijskih hčera, ki so skoraj vse postale vzorne kmetijske gospodinjce ter so veliko pripomogle k splošnemu izboljšanju gospodinjstva in tudi kmetijskega gospodarstva po deželi.

Razen tega je ta šola vzgojila že približno 20 gospodinjstev učiteljic, od katerih večina danes deluje deloma na gospodinjstvih šolah, deloma po gospodinjstvih tečajih po deželi. Med temi je bilo tudi 10 učiteljic iz Srbije, ki jih je ministrstvo prosvete poslalo na to šolo, da se izobrazijo za gospodinjstve učiteljice. Tudi te danes že plodonosno delujejo na gospodinjstvih šolah v Srbiji in Vojvodini.

Tako je kmetijsko-gospodinjstva šola v Ljubljani za čas svojega obstoja zelo veliko pripomogla k razširjanju prosvete med kmetakim žensstvom po deželi. Ta zavod je dosedaj edina gospodinjstva šola v celi kraljevini, ki nudi možnost vzgoje mlajših, to je edini seminar za kmetijsko gospodinjstvo učiteljice ter zato nujno potreben za razvoj celotnega gospodinjstva šolstva v državi.

Dolžnost vlade bi bila torej, da ta prekoristni edini zavod te vrste v državi z vsemi možnimi sredstvi podpira. Dosedanje podpore, ki jih je ta

šola dobivala od države, pa so bile tako malenkostne, da ni bilo mogoče s njimi plačati niti polovice izdatkov za učne moči, kaj šele kriti stroškov za vzdrževanje celotne šole. Ker je kmetijsko-gospodinjstva šola v Marjanišču največje važnosti za naše kmetijstvo in ker z njo država samo prističi, ker bi drugače morala sama z veliko večjimi stroški vzdrževati enako šolo ali pa učiteljice pošiljati v inozemstvo, da se tam izučijo za gospodinjstvo učiteljice, vprašam gospo-a ministra:

1. Zakaj p. t. ministarstvo te šole dosedaj ni podpiralo v zadostni meri?

2. Ali hoče gospod. minister za omenjeno gospodinjstvo šolo v Ljubljani nemudoma nakazati kar najizdatnejšo podporo, pa tudi sicer primerno podpirati druge naše gospodinjstvo šole, naše gospodinjke tečajne po deželi?

NAŠA TRGOVINA Z ITALIJO.

>Zagreber Tagblatt< prinaša zanimive statistične podatke o naši trgovini z Italijo, izmed katerih posnemamo najvažnejše. V prvi vrsti dobavlja Jugoslavija Italiji živino in les. Od celokupnega uvoza konj znaša naš delež po vrednosti 87 odstotkov, pri goveji živini 57 odstotkov, pri perutnini 89, pri mesu pa samo 10 odstotkov, kar kaže na neugodno dejstvo, da se naša živina uvaža nezaklana.

Pri uvozu jajc participiramo z 73 odstotki, koruze z 9, olivnega olja 50 odstotkov.

Polovica italijanskega uvoza lesa prihaja iz naše države. V teku prvih 6 mesecev letos je znašala vrednost italijanskega celokupnega uvoza lesa 191 milijonov lir. Od tega odpade na Jugoslavijo 96 milijonov. Vrednost vsega blaga, ki se je uvozilo iz naše države v Italijo, dosega 267 milijonov lir in stoji v tem oziru Jugoslavija na 6. mestu.

Kar se tiče izvoza italijanskih produktov nam, je bila njegova vrednost v prvi polovici t. l. 106 milijonov lir. Iz primerjanja z uvozom sledi, da je bila naša trgovina z Italijo obkrožno aktivna. Aktivnost je dosegala 161 milijonov lir. Mimogrede omenjeno izkazuje zunanja trgovina Italije aktivnost samo v prometu z Švico in Francijo, napram vsem ostalim važnejšim državam pa pasivnost kakor tudi napram Jugoslaviji.

Izvozilo se je v prvem polletju t. l. v našo državo za 106 milijonov lir. Najvažnejši predmet, katerega se je uvažalo v našo državo iz Italije, je bombažno blago, katerega vrednost je dosegala 53 milijonov. Za tem sledi: volneno blago z 14 milijoni, bombažna nit 10, izdelki iz jute, lanu itd. 2, južno sadje 4, pšenična moka 3, riž 3 milijone lir. Čudno izvozno postavko tvori pšenična moka, saj mi vendar letno izvažamo desetstisoče ton ošnice in moke v inozemstvo.

V splošnem se je bilanca italijanske zunanje trgovine v navedeni dobi znatno poslabšala. Pasivnost je narasla od 3571 milijonov kron v prvem semestru preteklega leta na 4186 milijonov v prvem semestru t. l. Narasčajoča pasivnost gre predvsem na silen porast uvoza, ki se je v teku enega leta zvečal za 1300 milijonov lir med tem ko je izvoz velikopotešno napredoval (za 686 milijonov).

g Vse industrijske, obrtne in trgovske vrčke opozarja trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani, da stopi v veljavo z dnem 15. novembra 1923 nov zakon o izmenah in dopolnilih v zakonu o taksah in pristojbinah, po katerem je kolkovati prošnje za izstavitev uvoznih in izvozniških potrdil, nadalje svedočb o izvornosti, potrdil o protokolaciji itd s kolkom za 5 Din (doslej le 3 Din) ter potrdila sama pa s kolkom za 20 Din (doslej le 10 Din). Prošilci naj torej prilagajo pričeni s 15. novembrom 1923 s 5 Din kolkovani prošnjam še po 20 Din v kolkah za vsako potrdilo. Zborniška taksa za vsako potrdilo po 5 Din ostane še nadalje ista in jo je prilagati prošnjam v gotovini.

g Naš izvoz v tekočem letu. Po podatkih belgrajski listov se je naš izvoz v prvi polovici t. l. znatno povišal. V teku prvih 6 mesecev letos je znašala vrednost izvoženega blaga 8834 milijonov dinarjev. V posameznih mesecih se je izvoz razvijal sledeče: januar 380, februar 384, marec 541, april 400, maj 576, junij (če odštejemo postavke predidnih mesecev) 1091 milijonov. Ravno v zelo povečanem izvozu nam je najbrže iskati tudi najvažnejši vzrok za izboljšanje dinarja, ki je nastopilo v tekočem letu. Povečani izvoz, ki je napredoval veliko hitreje kakor uvoz, je dobro vplival na našo trgovsko bilanco z inozemstvom, predvsem pa na plačilno, o kateri se trdi, da se je skoro popolnoma uravnovesila. Ker je pričakovati, da se je v prihodnjih mesecih predvsem v septembru in oktobru izvoz znatno dvignil, je upravičena nada, da bo dinar ostal na dosednji višini, oziroma da bo variral v zelo malenkostni meri. Če se prevede obenem tudi na vseh poljih narodnega gospodarstva — kakor zahteva »Privredni pregled« — konsekvantna deflacijska politika, potem je bodajočost dinarja v veliki meri zagotovljena. Najvažnejši naš izvozni predmet je les; vrednost izvoženega lesa tako za gorivo kakor za gradbo je znašala 570.8 milijona dinarjev. Ta izvozna postavka bi se dala zelo dvigniti. Po teži se je izvozilo 406.000 ton gradbenega lesa in 104.000 ton lesa za kurjavo. Če primerjamo naš izvoz z velikostjo izvoza Češkoslovaške, leži jasno na dani, da je mogoče izvoz lesa še zelo povečati. Saj je izvozila naša država v teku 6 mesecev nekoliko več, kakor

izvoz Češkoslovaška v enem samem mesecu! Za lesom slede po vrednosti goveda, 355.4 milijona dinarjev, meso in mesni izdelki (281.8), koruza (253.7), jaja (247.4), svinje (175.5), baker (125.3), suhe slive (116.2) milijona dinarjev, konji, pšenična moka itd. Predvsem je opaziti, da je narasčala v veliko večji meri vrednost kakor pa teža, kar kaže, da je cena našim izvoznim produktom letos znatno višja.

g Cena zelenjave v Zagrebu. Zelje po 2 do 2.50 Din, ohrovt 2—2.50 Din, čebula 1.50 do 3 Din, kolerabice 2—3 Din, paradižniki 3 do 5 Din, rdeče zelje 2.50—4 Din, špinata 4—5 Din, solata 1—2 Din, por 4—5 Din, zelena 5—7 Din za kilogram. Močno se opazna na zagrebškem trgu nazadovanje dovoza raznega blaga iz Italije, ker producirajo domači vrtnarji ravno tako lepo blago kakor je laško, toda po nižjih cenah. Tako so z zagrebškega trga popolnoma izginile laške karfijole, ker je bilo na trgu dovolj domačih po 8—15 Din kilo. — Tudi ljubljanski vrtnarji bi utegnili izpodrinuti precej laškega blaga.

g Zagrebške cene. Divjačina: Srne (hrbet) po 50 Din kilo, prsa po 35 Din, ostali deli po 30 Din. Zajci po 50—90 Din. Divje race po 60 Din par. Zelenjava: Mestno vrtnarstvo je prodajalo zelje po 1 Din kilo, ohrovt po 1.25 Din in karfijole po 7 Din kilo. — Jajca, sveža, po 2—2.25 Din komad, vložena po 1.50 Din. — Perutnina: Par pohancev 40—45 Din, par kokoši 100—140 Din, purice po 85—112 Din, purani po 120—150 Din komad. Domači zajci po 20—25 Din komad.

g Žitni trg. Na zagrebški produktni borzi notirajo žitu sledeče cene (za 100 kg): pšenica 300—310 Din, rž 250 Din, ječmen 237.50 Din, oves 220 Din, koruza 240 Din, pšenična moka št. 520 Din, otrobi 180 Din. — Tendence slaba.

g Kolonijalni trg. V Zagrebu so bile cene kolonijalnemu blagu sledeče (na debelo): sladkor v kockah 19.50 Din, kristal 17.50 Din, kava Rio 7 32.50 Din, Rio 6, 33.50 Din, Rio 5, 35 Din, Rio 4, 36.50 Din, Rio 3, 38 Din; Santos sup. 40 Din, Santos prime 41.50 Din, Minas srednji 36.50 Din, Minas fini 38 Din, Guatemala 58 Din, Portorico 60 Din; riž: italijanski glase Splendor 10.50 Din; Soja olje v sodčkih 28 Din, v kositerih zabojih 29 Din. — V Trstu so cene sledeče: sladkor v kockah 2.80 Din, kristal 2.45 Din; kava: Rio 7 5.80 Din, Rio 6, 6 Din, Rio 5, 6.30 Din, Rio 4, 6.60 Din, Rio 3 6.80 Din, Santos sup. 7.10 Din, Santos prime 7.20 Din, Minas 6.60—7.10 Din, Guatemala 10.50 Din, Portorico 11 Din; riž ital. Glase splendor 1.80 Din; olje v sodčkih 5.30 Din.

g Izvoz krompirja v Italijo. Nedavno je Italija prepovedala uvoz našega krompirja v svojo državo. Radi tega je posl. dr. Hohnje opozoril ministra za trgovino na ta korak italijanske vlade in ga pozval, da štiti naše interese, ki so posebno v Sloveniji zelo ogroženi. Minister dr. Kofjč je odgovoril, da bo pri pogajanjih za zaključitev trgovske pogodbe z Italijo gledal, da onemogoči slične prepovedi. Za sedaj pa da bo podvzel potrebne mere, da se prepoved uvoza našega krompirja v Italijo takoj razveljavi.

BORZA.

Zagreb, 13. nov. (Izv.) Peša 0.44—0.45, Italija 3.83—3.84, London izpl. 388.50—389, esk. 382.75 do 388.50, Newyork 87—87.75 (dolar 86—86.50), Pariz 4.85—4.90, Praga 2.5150—2.5450, Dunaj 0.1225 do 0.1235, Curih 15.40—15.4750.

Curih, 13. nov. (Izv.) Peša 0.6905, Italija 24.87, London 24.95, Newyork 599, Pariz 81.95, Praga 16.45, Dunaj 0.07013 (n. a. K 0.0680), Sofija 4.75, Beograd 6.55.

Ljubljanske novice.

lj Za Krekev nagrebni spomenik. Podžupan dr. Stanovnik in občinski svetovalec M. Moškerc sta stavila na občinski svet predlog, da naj občina na svoje stroške napravi spredaj med pokopališkim potom in temeljno ploščo spomenikovo kot dohod k spomeniku par kamenitih stopnic. Tudi vse arhitektonsko lice spomenikovo odločno zahteva to optično zvezo med spomenikom in potom, kajti spomenik izgleda dandanes tako, kakor bi bil slučajno postavljen na kup zemlje in kakor bi ne bil še dovršen. Okrog spomenika naj se postavi preprosta, toda umetniško lepa in s slogom spomenika skladajoča se železna ograja. Ključ do ograje naj bi bil shranjen pri oskrbniku pokopališča in spomenik naj bi smeli odkleniti samo ljudje, če prinašajo kakšne poklonitve ali imajo sploh tam kaj opraviti. — S pokopališkim oskrbnikom bi se bilo dogovoriti, da bo na stroške naše občine proti primerni pavšalni nagradi vedno pazil na značaj spomenika in tudi odstranjeval staro in grdo posušeno cvetje, če je že predolgo na grobu ležalo.

lj Družabni klub Kat. akad. starejšinstva ima v sredo, dne 21. t. m. ob 8. zvečer redni občni zbor v prostorih kegljišča pri »Ferlincu«. Spored: 1. Poročilo odbora, 2. Volitev novega odbora, 3. Razdelitev premoženja, oziroma likvidacija in 4. Slučajnosti. — Predsednik.

lj Knjižnica Šentpeterskega prosvetnega društva (Zupnijska ul. 2) bo z današnjim dnem dalje odprta vsako sredo od 6.—7. zvečer in vsako nedeljo od 10. do pol 12. dopoldne. Prijatelji knjig, poslušajte se knjižnice!

lj Ljudski oder vabi vse člane in članice in vse one, ki so sodelovali pri igri »Quo vadis« k sestanku v sredo, dne 15. t. m. ob 8. zvečer v prostorih Ljudskega odra. Prosimo točne in zanesljive udeležbe. — Odbor.

lj Slovensko marionetno gledališče. Vkljub raznim težkostem, osobito gmotnim, se odprli v nedeljo, dne 18. novembra ob 15. in ob 18. slovensko marionetno gledališče v veliki dvorani Mestnega doma z lutkovno igro »Skrivnostno zrcalo in z obilnim otvoritvenim »Prologom«, katerega je napisal Miran Jarc. Repertoar bo obsegal deloma igre, ki so bile igrane v prošli sezoni (Rožencvet in Lilijana, Zakleti kalif, Dr. Faust, Sneguljica, Mrtev v rdečem plašču itd.) deloma pa igre, povsem na novo nastudirane, med drugim n. pr. Čarobne gosli, Kralj Lavrin i. dr. Igralo se bo redno vsako nedeljo in praznik in sicer dve predstavi, prva ob 8. popoldne, druga ob 6. zvečer. Vodstvo gledališča bo skušalo igre scenerično in igralsko obdržati na oni umetniški višini kot so bile lani in da jih po začetni poti izpopolni. Vodstvo gledališča je, da si so predstave zvezane z velikimi stroški, nastavilo razmeroma nizko vstopnino. Sedeži stanejo: 1—3 vrsta po 10 Din, 4—7 vrsta po 8 Din, 8—11 vrsta po 6 Din, 12—14 vrsta po 4 Din. Cene so, kakor že rečeno, ob današnjih šasih tako nizke, da bo omogočen obisk vsem slojem, posebno mladini, kateri je v prvi vrsti gledališče namenjeno. Predprodaja vstopnic se bo vršila na dan predstave od 10. do 12. dopoldne ter pol ure pred pričetkom predstave.

lj Vsem tovarišem in tovarišicam pri usposobljenostnem izpitu! Pred odhodom na službena mesta se v sredo, 14. t. m. ob 19. v restavraciji »Pri Rožli« Židovska ulica, poslovimo. — S. M.

lj Umrli so v Ljubljani: Frančiška Ravnikar, premogarjeva hči, 3 dni. — Marija Blaž, delavka, 88 let. — Anton Osoinik, sin tob. delavca, 3 leta. — Milena Kadunc, litografova hči, pol leta. — Neža Skvarča, beračica, 68 let. — Aleksander Malenšek, sin polic. poduradnika, 6 tednov. — S. Frančiška Vencevala Pezdovšek, usmiljenka, 34 let. — Fran Rozman, občinski ubogi, 77 let. — Josipina Kovačič, zasebnica, 82 let. — Jera Erjavec, bivša perica, 77 let. — Elizabeta Zorko, žena pis. ravnateljca, 56 let. — Jožeta Kunšič, občinska uboga, 83 let. — Ivana Vardjan, rejenska, pol leta. — Marija Perko, delavčeva žena, 68 let. — Milka Jevnikar, hči tob. delavca, 1 mesec. — Ignacij Zupan, dninar, 23 let. — Ivan Sušnik, hlapec, 18 let. — Janez Strukelj, berač, 72 let. — Josip Oblak, trgovčev sin, pol leta. — Elizabeta Stony, vdova žel. poduradnika, 80 let. — Anton Božič, kožarjev sin, h. ralec, 15 let. — Josip Erjavec, berač, 68 let. — Marija Marta Amalija Povše, rejenska, 16 mesecev. — Avgustina Kirn, straništarica, 69 let. — Ivan Babšek, zasebnik, 57 let. — Jakob Gale, posestnik, 65 let.

lj Opozarjamo cenj. čitatelje na Objavo ljubljanskih kino-podjetij, ki z dnem 19. t. m. ustavijo obratovanje, ako jim oblastva ne znižajo davščin.

lj Pašji kontumaci v Ljubljani. Iz poučene strani smo prejeli glede naše včerajšnje novice o kontumaci psov in mačk sledečo pojasnilo: Prvi slučaj stekline pri psu je bil ugotovljen dne 9. t. m. in ne pred enim mesecem, kakor trdi članek naše včerajšnje novice. Istina je, da je bila v Kolodvorski ulici pobita pred tedni neka mačka, pri kateri je bila ugotovljena steklina. Tedaj ni bil razglašen splošni kontumaci, ker se je smatralo, da gre za posredni slučaj obolenja, pač pa je bilo zaukazano pse in mačke, ki so prišle s steklo mačko v dotik, po bitih. Ker se je pa 9. t. m. pojavil nov slučaj stekline, je smatrali, da je okuženih več psov oziroma mačk, pri katerih bo prej ali slej izbruhnila steklina. Članek se gotovo ni zavedal posledice, če bi smele eventualno okužene mačke prosto okoli tekat ter bi se neokužene mačke in pse okužile. Koliko ljudi bi lahko na ta način moralo potovati v Pasteurjev zavod! Gotovo je neprijetno imeti mačke zaprte v zabojih ali kurnikih, toda voliti je treba manjšo zlo od večjega.

lj Jutrova — črna maska razkrinkana. Črna maska, o kateri se je s svojočasno precej govorilo, se je končno popolnoma razkrila kot nerodna fantovska šala, katero je neki »Jutrove« prijatelj romantično prikrojil in kot resnično dogodbo priobčil in iz katere so zagrebški, sarajevski in drugi listi naredili senzacijske prve vrste. Na križ privezani Seb. Pretnar, pekovski pomočnik in njegov tovariš Branko Boltavzar iz Sp. Šiške sta izpovedala končno takole: Dne 20. oktobra je dobil Pretnar že omenjeno pismo, v katerem ga vabi črna maska na sestanek k križu. To pismo je pisal Boltavzar več fantom in tudi sebi. Pogovarjali so se nato fantje v gostilni pri Ančniku in sklenili, da poskusijo fante, če imajo kaj koraže. In vsedel se je Boltavzar tovarišu Tarmanu na ramo, ogrnil z dolgim havelkom in strašila sta po Šiški. Naletela sta tudi na Pretnarja, ki ju je hotel nagajati s kamnom, nakar sta se mu razkrila in ga pridobila zase in za svoj našt. Šli so v gostilno, kjer so razstrebili storijo o črni maski. Dogovorilo se je Pretnar dne 22. oktobra sam omoval h križu, privezan sploh ni bil, in si je zamašil usta z robcem, na katerega je napravil z rdečimol tri križe. Fantje so stali v bližini in ko je šel Boltavzar Pretnarjev zamolki glas, je šel h križu in se delal kot bi rezal vrvi. Fantje so vzeli celo stvar za resno in neki G. Berdaj je tekel takoj k uredništvu »Jutrac« in povzročil objavo tega senzacijskega krizanja. Boltavzar in Pretnar sta izpovedala, da so delali fante, kot bi bilo vse res, namerano pa niso imeli, da bi komu napravili kaj žalega, marveč je bila vse to le navadna spretno uprizorjena fantovska šala.

lj Tedenski zdravstveni izkaz. V času od 4. do 10. novembra 1923 je bilo v Ljubljani rojenih 19, umrlo je pa v tem času 23 oseb, od tega 8 tujcev. Vzrok smrti je bila v 1 slučaju življenjska slabost, v 3 jetika, v 1 škrlatica, v 1 griža, v 2 srčna hiba, v 2 rak, ostale druge bolezni.

lj Nalečljive bolezn v Ljubljani. Od 4. do 10. novembra 1923 je bil v Ljubljani naznanjen 1 slučaj davice, 2 škrlatice in 1 griže.

Najcenoje in najnovejša obleka za dame in gospodo dobite samo: Šelenb. ul. 3, Gričar & Majar. Nova portugalska — ljutomerski mošt od d. nes naprej v gostilni »Pri Mrakcu, Rimska cesta 4.

Prosveta.

pr »Vajemnost« št. 9.—10. je izšla. Vsebinska je zelo aktualna, praktična in zanimiva. Dr. Ant. Zdešar: Videant consules. J. K.: Znamenita knjiga. Mat. Ahačič: Digna et devota celebratio. Duhovno berilo. K.: Katoliški shod in nekateri krščanski socialisti. Potem pa še mnogo kratkih in praktičnih notic iz katehetike in dušnega pastirstva. Za 1. 1923.

je še nekaj izvodov na razpolago. Kdor si hoče nabaviti še tekoči letnik, naj torej to stori hitro. Posamezne številke so pa po 5 Din. Dobe se pri blagajniku, Kongresni trg 17, I. n. Ljubljana. Nekateri gg. za leto 1923. še niso poravnali naročnine. Storitve svoje dolžnosti! Zadnji čas je že! Tudi za 1. 1924. se že sprejemajo novi naročniki. Gg. duhovniki! Sežite po svojem stanovskem glasilu. Naročite se edino na naslov: Uprava »Vajemnost« Ljubljana, Kongresni trg 17. Stane za celo leto 1924 samo 30 Din. Obloh se v denarnih zadevah in pri reklamacijah obračajte samo na ta naslov!

pr Feldmaršal Borojevič: O vojni proti Italiji. Ob priliki obletnice rapalskega dne je izdala Jugoslovenska Matica znamenito spomeniko znamenitih italijanskih čet feldmaršala Borojeviča o vojni proti Italiji. »Italija je dosedaj znala po vsaki vojni in kljub vsem neuspehom svojega orožja izkoristiti politični položaj in diplomatičnim putem doseči uspehe.« Kako točna trditve feldmaršala, smo izkusili mi vsi, ki smo morali podpisati rapalsko pogodbo, ki sloni na lažnjivi slavi »zmage« pri Vittorio Venetu. Borojevič sam pa se je potrudil, da je podal v svojem spisu naravnost dokument, da ni Italija zmagala, da ni bila v oporo zavzeto, temveč samo njih balast. Z Borojevičevim spisom je popolnoma ovržena italijanska bahavost z njihovimi zmagami. S tem pa je združen tudi temelj rapalske pogodbe, ki sloni na lažnjivi podmeni, da je Italija s svojimi zmagami zaslužila podjarmljene naše zemlje. Vsak Jugoslovan mora zato poznati Borojevičev spis, ki ruši temelje rapalske pogodbe. Spisu so priložene tri priloge in sicer nazoren diagram o razmerju italijanskih in avstrijskih sil ob izbruhu svetovne vojne in pa dvoje važnih armadnih povelj. Borojevičev spis se dobi v vseh knjižarnah in pa v pisarni Jugoslovenske Matice, Pred škofijo 21, I. nadst. in velja 8 Din. Borojevičev spis je izšel tudi v srbohrvaškem jeziku (latinici in cirilici), ki velja enako 8 Din.

pr Mladinski koncerti. Tekom letošnje zime priredi se v Ljubljani ob nedeljah dopoldne v dvorani Filharmonične družbe 12 glasbenih predavanj, združenih z različni muzikalnimi izvajalji. Načrt obsega 12 koncertov in sicer 1. Pesem, 2. Klavirska sonata, 3. Arija, 4. Instrumentalna sonata, 5. Balada in melodram, 6. Instrumentalni trio, 7. Otroška pesem, 8. Komorni kvartet, 9. Historična glasba, 10. Orgle (na orglah stolne cerkve), 11. Razna pihala, 12. Simfonija. Načrt teh koncertov je sestavljen konservatorijski profesor Karel Jeraj, predava prof. dr. Pavel Kozina, spored pa izvajajo razni člani naše opere, profesorji Glasbene Matice in orkester. Ti koncerti se vrše pod pokroviteljstvom višjega školskega sveta in Glasbene Matice ljubljanske ter so namenjeni v prvi vrsti vsem ljubljanskim srednjim in strokovnim šolam. To vrste tridnevno toplo pozdravljamo ter smo prepričani, da bodo silno koristni za našo školsko mladino, ki se na ta način uvede sistematično v posamezne panoge glasbe. Prvi tak koncert se bo vršil v nedeljo, dne 18. t. m. ob 11. dopoldne v Filharmonični dvorani. Vstopnina za vsak koncert pravzaprav odpade, treba si je le omedliti spored koncerta, ki stane 2.50 Din. Starše naše mladine vjdno prosimo, da opozore na te poučne koncertne prireditve svoje mladine ter jo pošljejo h koncertom. Eventualni čistidobitki se bo porabil za poznejše dražje koncertne prireditve. Vstopnice se bodo dobivale v Mladini knjižarni.

pr H. Ibsen: Gospa z morja. Igra v petih dejanjih. — Sedanjil čas Ibsenu ni ugoden. Rekel bi celo, da nam Slovencem vobče ne prija in so nam njegovi svetovi in ljudje tuji in daleč vključ najboljši volji, da bi nam bili blizu in naši. Ibsen ne ustvarja tipov, ne išče vseobsežnih splošnih motivov; izjemni ljudje, izredni dogodilja so mu ljubi, da ob njih in z njimi grebe in išča v sebi in rešuje probleme svoje lastne filozofije. Težak, vase zakrknjen severnjak je, lepota njegovih del je veličastno-mrzel kakor nordsko sonce, njegova ideologija vrta v probleme kakor morja s fjordi v osrčje njegove domovine. V Gospo z morja najdeš vse te njegove lastnosti in zasleduješ od scene do scene njegovo težko roko. Mestoma je neizprosno, trd pedant in skoraj bi rekel filister; Gospa z morja je patološka ženska. Ibsen sam deli ljudi v tri igri v »živalce« s kopnega in »živalce« z morja. K slednjim se šteje tudi Elida, Gospa z morja, žena dobrega dr. Wangla, vdova z dvema hčerami, ki je ljubi iz vsega svojega srca. Z njim je živila dolgo vrsto let, imela otroka, ki je umrl, v vsakdanosti v malem mestecu daleč od morja so tekla leta, s skrivnostno vez med njenim najgloblji bistvom in morjem je ostala. Ni se je morda zavedala, a pretrgala se ni. Pride pa skrivnostno tujo, znanec njen izza mladit let, s katerim je praznovala nekoč zaročilo in jima je bilo priča samo neskončno veličastno morje. On — simbol morja — je bil prišel in šel, zdaj se je vrnil in jo zahteva zase. Tedaj začuti Elida, da je zvezana z vsemi vlakni svoje duše z oceanom tako tesno, da je prepričana, da so bile celo oči njenega edinega otroka oči morja, ki so se s njim izpreminjale s plimo in oseko, s solncem in viharjem. Zaman jo hoče njen mož rešiti magičnega vpliva tuje neznane, zaman ji prigovarja. Slednjič se on vda in ji da prosto pot k izberu. Sedaj ona ozdravi, ko se sama odloči: ne za tujca, ki ima njen prstan in obljubo, ne za širno daljino morja, marveč za svojega moža, za svoj dve pastorki, ki ju prvič bližje pogleda in vzljubi, za topli dom in varno ognjišče. V naslovni vlogi je gostovala ga Marija Vera. Kritiko o tej njeni kreaciji je napisal že G. Brausewetter; Kdaj in kje je bila o originalu objavljena, ne vem. Prestavljena na slovenski jezik in na novo na svetlo dana pa je bila nedavno v teh predelih. Ker čas in prostor nista vedno ista in se v njih krogotoku tudi ljudje izpreminjajo, jaz Brausewetterja ne morem podpisati. Želel bi videti v Elidi več naravnosti kakor takozvane klasičnosti. Sunkovitost, nekaj staccato, prehodi iz pp v ff, da muzikalno ponazorimo igranje Marije Vere, mi ne gre in ne gre. Odkar je našim igranja Hudožestvenikov kakor lux ex oriente vrgel svojo svetlobo preko zapadnoevropskih odrov, je za nas takozvano »igranje« ugasnilo in si želimo samo »življenja«. Nikjer ni zapisano, da bi se 1. sen moral igrati nekako na koturnu. Zlasti v takih analitičnih dramah kakor je Gospa z morja bi tisti oderski umetnik, ki bi ne izkričal vsega, ampak za preprostostjo svoje igre dal slutiti neskončnost, ustvaril Ibsena na novo. Na rovaš Ibsena samega pa gre medla figura dr. Wrangla, ki ga je igral G. P. o č. k. Vendar mislim, da bi bil tudi on lahko del boljše igranja tragiki ljubečega moža, ki ga ženska samih živcev prisilila, da ji da prosto pot. G. Kralj, ki je priznava dober igravec, iz Amhelma ni morel mnogo napraviti. Moč teče takorekoč zraven igre. Ballestedt je tudi samo ilustrativna figura za vsakdanost in majkenost ozračja, v katerem mora živeti Elida. G. Danilo jo je dal dokaj dobro in kot tujski vodnik prav po svoje: Treten Ste in die veža hier... G. Teržič kot tujec ni bil na mestu. Čemu iz skrivnostne vloge napraviti nekakega povodnega moža? Za moj del je najnaravnejše igral svojega Gospe z morja G. Drenovec v osebi Ballestada. Boleta, ki jo je izvala edna M. Danilova, je bila medla, dočim

je gđna Juvanova kot Hilda dala svoji vlogi primerno živahnost, ki kaže, da v njej kroži igrala kralj. Scenično vzporeditvi ni oporekali. Le drog za zastavo bi sodil bolj v ozadje.

Dr. L. R. pr. Mašne pesmi. Za mešan zbor zložil Alojz Mihelič. Z dovoljenjem kn. šk. lavantinskega ordinariata. — Na štirih straneh velike oblike so izšle štiri mašne pesmi, ki jih po pravici štejejo med boljše Miheličeve cerkvene skladbe. Ker se ravno mašnih pesmi potrebuje največ, bodi to čedno litografsko delce toplo priporočeno. Dobi-va se pri g. skladatelju (Celje, Breg 9), v Jugoslo-vanski knjigarni v Ljubljani, in v prodajalni Ciril-ove tiskarne v Mariboru. Cena posameznemu iz-vodu je 6 Din.

pr. Cyrano de Bergerac, Edmond Rostand. — Kleinmayerjeva založba je zopet izdala lepo opre-mljeno knjigo velike umetniške vrednosti — prevod slovitih historičnih komedij Rostandove, ki ga je z znanim mojstrstvom oskrbel Oton Zupan-čič. Blesteče pisana drama je posebej lahko-mišljenega, a plemenitega francoskega vitežva. Prevod ne bo pripomogel samo k boljšemu poznavanju francoskega duha in kulture, ampak tudi izklical na-še estetsko čustvovanje. — Ambolj, ker je Zupančič v jezikoslovnem oziru postal v tem prevodu prvi bliser.

Dr. L. pr. Ivan Albrecht: Zelena livada. Ljubljana 1923. Izdala in založila A. H. in O. F. Naša mladina je zopet za eno knjigo bogatejša. »Zelena livada« ji prinaša vrsto pesmi, pravljice, kratkih povesti iz otroškega življenja, nekaj basni iz Brazilije ter vrsto »Indijskih pregovorov«. Pestra vsebina hrani mnogo zabavnega in poučnega vzgojega. Jezni je gladek in lahko umiljiv, način pripovedovanja preprost in otroški duhi dostopen. Knjigo krasi štiri lepe na-slovne vinjete ter naslovna slika po originalu akad. slikarja M. Gasparija, ki zna s svojo sliko tako to-plo in prijetno govoriti srcem naše mladine. Lepi papir in brezhibna oprema vrednost knjige še po-večujeta. Zato bo gotovo našla mnogo prijateljev, posebno zdaj, ko že trketa Miklavž in Božič na vrata. »Zelena livada« se dobi po vseh knjigarnah. Kjer je ne bi bilo, naročite kar pri »Zvezni knjigar-ni« v Ljubljani, Marijin trg 8.

Narodno gledališče.

OPERA.

Začetek ob pol 8. uri zvečer.

14. november, sredo: »Novela od Stancac«, »Zape-žatenci«. Red D.
15. november, četrtek: »Evgenij Onjegin«, gostuje ga Vika Čaleta. Izven.
16. november, petek: »Aida«. Red F.
17. november, sobota: »Mignon«, gostuje ga Wesel-Polla. Red E.
18. november, nedelja: »Sevski brivci«, gostuje ga Wesel-Polla. Izven.
19. novembra, ponedeljek: Zaprti.

DRAMA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

14. november, sredo: »Gospa z morja«. Red C.
15. november, četrtek: Ob 4. popoldne: »Smrt maj-ke Jugovič«. Dijaška predstava. Izven.
16. november, petek: »Osma žena«. Red A.
17. november, sobota: »Kar hočete«. Red B.
18. november, nedelja: Ob 3. popoldne: »Krojaček-junaček«. Izven. — Ob 8. zvečer: »Danes bo mo tihi«. Izven.
19. november, ponedeljek: »Osma žena«. Red D.

Na povabilo intendantice Narodnega gledališča v Zagrebu gostujeta v četrtek, dne 15. t. m. na za-grebškem odru dva člana naše opere in sicer gđ. Zdenka Zikova in g. Marij Šimenc v operi »Tosca«. Isti večer pa gostuje na našem odru v Ljubljani so-pranistinja ga. Vika Čaleta, ki je dosedaj gostovala z velikim uspehom v raznih prvih partijah v Zagre-bu, Beogradu in Osijeku. Pri nas poje vlogi Tatjana v operi »Evgenij Onjegin«. Predstava se vrši na izven.

Drama. V četrtek popoldne ob štirih se vrši dijaška predstava ob znižanih cenah in se vzpizori »Smrt majke Jugovič« v izvršnem arhivskem jeziku. V nedeljo, 18. t. m. ob 3 pa se vrši prva mladinska predstava v tekoči sezoni in sicer se vzpizori »Krojaček-junaček«.

SLOVENSKO MARJONETNO GLEDALIŠČE.

Nedelja, 18. novembra: Ob 15. in 18.: »Pro-log«. »Skrivnostno zrcelo«.

Mignon je šla v nedeljo prvič to leto preko deek naše opere. Nosili so jo skoro sami začetniki, tako da je Betetto v svoji veličini sam samcat stal kot orjaški hrast nad pritlikavim grmičjem. Goto-vo ne more in ne sme nihče ugovarjati, da nasto-pajo tudi začetniki; nasprotno, čisto prav in celo potrebno je po enega, po dva v manjših vlogah, zato tudi prav radi poslušamo; to pot se nam jih je pa vendar zdelo skoro malo preveč hkrati, dasi jih je občinstvo prav prijazno sprejelo in s ploskom in šopki odlikovalo. Res, da ima vsak izmed njih kaj dobrega vsaj v glasu, če že ne v igri: pa je prav tako zanesljivo res, da ima kar zapovrstjo vsak še marsikako občutno slabost, ki se jih človek en večer v tej množini le preobije. Burja n. pr. ima jako prijeten lirichen tenor, pa mu glasu še veliko v golti ostaja; najbolj pokaže kak samoglasnik a v

višini, kaj je v njem, zlasti če tona ne vleče počasi iz senice v svetlobo. Ko je pel arijo: Ostani zdrava Mignon, nas je celo ogrel. Da smo dobili vero vanj in v njegov razvoj, če bo kopal; zelo tako je a Sa-xovo, ki ima glas v srednji in nizki legi paš po naravi izdaten, pa še zelo vezan; v višini se ji je glas nekaj kratov resnično lepo razvel. Ga Gaj-Jermanova doseže v neki višini precej prijetne, zvonke, gibke tone; glasek sam je pa droben in kadar vibrira, imamo bolj občut težje kot lahkega plavanja. Pugalj in Mohorič sta se očividno trdila in tudi zadovoljive uspehe dosega; itd. Orkester nas je ta večer zelo prijetno iznenadil, tako da smo pogosto tenko poslušali in z odobravanjem pri-znavali dirigentovo (Neffatovo) obzirno roko, ki je z oprežno ljubeznijo varovala, da ta mladi, neiz-kušeni, glasovno v celoti slabotnejši drobni ni to-nili, ampak, da se je vsak izmed njih svojim močem primerno lahko popolnoma uveljavil. To poudar-jamo zlasti zato, ker se ne dogaja prav prereditko, da morajo izkušeni pevci z izdatimi, polno done-čim glasom obdarovani, v brezobzirni orkestralni poplavi poginjati. Tudi Ouvertura je bila prav do-bra; če bi se bili še kragulci proti koncu zavedali, da se da njih ritmična naloga z manjšo silo znatno lepše dovršiti, bi nas prav nobena stvar ne bila niti najmanj motila. Zbor je bil v zadnjem dejanju zo-pet enkrat tak, da smo ga z ugodjem poslušali. K.

Ljudski oder.

Nedelja 18. novembra 1923 ob 4. uri popol-dne: »Quo vadis?«

Predprodaja vstopnic od danes naprej vsak dan od 5.—7. zvečer in v nedeljo cel dan v pisarni Ljudskega odra. Pri igri nastopi okoli 100 oseb. Dejanje predstavlja preganjanje kristjanov pod ce-sarjem Neronom.

Cerkveni vestnik.

c Akad. Mar. kongregacija ima v sredo, dne 14. t. m. ob 20. uri sestanek v Akad. domu. Ker se ob tej priliki vrši tudi volitev novega konzulta, naj nikdo ne manjka. — Prefekt.

Dijaški vestnik.

d Na III. obnem zboru akad. kluba montani-stov v Ljubljani, dne 6. novembra je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Vragolov Niko, stud. ing.; tajnik I: Kersnik Viktor, stud. ing.; tajnik II: Šnajder Ilija, stud. ing.; blagajnik: Sieber Andjel-ko, stud. ing.; knjižničar: Uratarič Vladimir, stud. ing.; referent za ekskurzije: Gorski Svevolod, stud. ing.; odbornika: Cvirn Stanko, stud. ing., Turković Blaž, stud. ing.; revizorji: Vukanović Branko, cand. ing., Sačiragić Ibrahim, stud. ing.; častni sod: Teply Ermin, stud. ing., Misita Risto, stud. ing., Utkin Sergij, stud. ing. — Odbor ekskurzijskega fonda: Teply Ermin, stud. ing., Jeglič Sergij, stud. ing., Godec Božo, stud. ing., Lindner Vojteh, stud. ing., Jovanović Dragan, stud. ing.

Orlovski vestnik.

Odsekem ljubljanskega okrožja! Nocoj se pri-čne vadiljski tečaj. Vsi udeleženci se zbere ob sedmih zvečer v telovadnici Marijančiča na Poljan-ski cesti. Vsak udeleženec naj prinese s seboj te-levadno bleko in čevlje, vadnik, zvezek in švitrnik. Organizatorični tečaj se bo začel v nedeljo ob 8. zjutraj v prostorih OP. Bog živi! — Odbor.

Orliški kroček Krakova-Trnava ima v nedeljo, dne 18. novembra svojo prvo telovadno akademijo v telovadnici na Grabnu. Nastopale bodo članice, mladenke in gojenke. Ljubitelji telovadbe že danes opozarjamo na to prireditve.

Izpred sodišča.

Civilisti — vojniki in policaji. Še leta 1921 so vzpizorili štirje vojniki pred restavracijo Zlatorog v Gosposki ulici veliko rabuko, ki je bila posledica nekega gostilniškega prepira, pri katerem je zapri gostilničar vrata in je ostal v gostilni kapetan Ži-vojinović. Vojaki so hoteli vdreti v gostilno in pri tem napadli civiliste s pasovi in bajoneti, pri čemer sta jih največ skupila neki Repše in pa Lu-dvik Blašica, ki je vzel nekemu vojaku bajonet, pri čemer je dobil 3 rane na glavi. Obtoženi niso prišli k obravnavi in so bili obsojeni Nedejko Majstoro-vič, Milutin Marinković, Slevan Kostić in Tomo Babić ker so se zoperstavili in napadli stražnike, vsak na 8 tedne zapore.

Izsiljevanje. Jože Vehar, ključavničar, sedaj mornar, in pa Ivan Zakrajšek, ključavničarski po-mochnik, oba odpuščena delavca v artilerijski delav-nici v Ljubljani, sta pisala nadzorniku delavnice kapetanu Miladinoviću pismo, v katerem sta mu zagrozila, da ga bosta ovdela radi velikih nered-nosti in zlorabe, če jima ne pošlje v 8 dneh na na-slov Katnik, poste restante, Ljubljana 2000 Din. Ugotovilo se je, da sta napravila dečka to iz zlobe in maščevalnosti, ker jih je odpustil iz službe. To sta dečka tudi priznala ter sta trdila, da niti misli-la nista, da bi se Miladinović res tako bal, da bi jima poslal denar. Obsojena sta bila Vehar na 10 ted-nov in Zakrajšek na 1 mesec težke ječe.

Nevaren človek je stavbni delavec Matija Ko-vačič iz Lužarji, ki je ukradel svojemu gospodarju Luji Matjancu v Fuzinah, ker je bil odpuščen iz služ-be, koski komat, vreden 8000 K in vzel svojemu tovarišu, pri katerem je komat skril in nočeval, iz

suknje na steni 100 K denarja, robec in nož. Konč-no je poskusil vlomiti 1. aprila skozi okno v kakšno Ivane Ottoničarjevo, pri čemer je že zdrobil 2 šipi, ni pa mogel vdreti dveh tramov, pri čemer se je vrezal s pilo na roki. V kakši je bilo za 15.000 K raznega blaga. Kovačič, ki je vse priznal, je bil ob-sojen na 3 mesece težke ječe, njegov tovariš Jože Škulj pa kot sokrivec na 1 mesec težke ječe. Žena Škuljeva pa je bila oproščena, ker se ji ni moglo dokazati, da je vedela, da je bil komat ukraden.

Poizvedovanja.

Našli so se novi robci. Dobe se Sv. Petra c. 6. Klobuk zamenjal (velour) je nekdo v nedeljo v gostilni g. Cotiča. Kaj ga izvoli prinesiti nazaj, kjer dobi svojega.

300%

Prihranka

nudi primeroma

usnjenem potplat

Palma kavčkov

potpetnik in potplat.

Jugoslovanaka knjigarna v Ljubljani priporoča za adventni in božični čas cerkven-im zborom sledeče skladbe:

Gram: adventne pesmi za mešani zbor. Part. 10 Din. glasovi po 4 Din.

Gram: Odpevanja pri lavretanskih li-tanijah za mešani zbor. Part. 16 Din. Obsega tudi več odpevov za božično dobo.

Hladnik: božične predigre za orgle, 10 dinarjev.

Premrl: 10 božičnih pesmi za mešani zbor, soli in orgle. Part. 24 Din, glas po 6 dinarjev. Te pesmi je prištevati med najlep-še slovenske božične napeve. So polne božič-nega duha in zložene v res pravem božič-nem (pastoralnem) slogu.

Premrl — Sattner: dve božičnici. Dvo-glasna ženska zbor s klavirjem. Din 10.— Prav lepe in primerne skladbe posebno za domače božične prireditve in pobožnosti.

Sattner: svetniške pesmi I. zv. za me-sani zbor. Din 10.— Zbirka obsega pesem sv. Stefana in sv. treh Kraljev. Krasne pesmi.

Sattner: 2 božični pesmi. (1. blažen-snoč, za sopran solo, zbor in orgle, 2. Najlepša noč, za alt-solo, zbor in orgle).

Sieherl — Premrl: Pridite molit Jezu-sa, 17 božičnih pesmi za mešani zbor, soli in orgle. Part. 30 Din. glasovi po 6 Din. Zbirka obsega sledeče napeve naših najstarejših skladateljev kakor: 1. Rihar: na polnoči gre-de, 2. Belar: Glej zvezdice božje, 3. Zupan: božji nam je rojen sin, 4. Sieherl (harm.): Prelepo nocoj nam žari se nebo, 5. Cvek: Slava na višavi, 6. Vavken: Zveličar prelju-bi, 7. Vavken: Zveličar nam se je rodil, 8. Cvek: Pastirci iz spanja, 9. Sieherl: Zve-ličar prelubi, 10. Rihar: pogledajte čudo se godi, 11. Cvek: raduj se človek moj, 12. Rihar: Zveličar nam je rojen zdaj, 13. Rihar: po koncu narodi, 14. Vavken: raduj, raduj se človek moj, 15. Smolej: pastirci iz spanja, 16. Rihar: sv. trije Kralji (prisvetil je ve-seli dan), 17. Rihar: božična maša. — Ko-mu niso te ljubke z otroško-udanim srcem na čast božjemu Detetu zložene pesmi še iz otroških let znane? Saj smo jih kot otroci poslušali in se ogrevali v ljubezni ob njih melodijah do novorojenega Boga. Te pesmi bodo ogrele vsakega kdor jih bo slisal v bo-žiču; saj so najboljši tolmači teh skrivnost-no vzvišenih praznikov.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Baro-meter v mm	Termo-meter v C	Psihrom-diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padavina v mm
12./11. 21 h	741.0	11.2	1.1	jasno	—
13./11. 7 h	738.6	9.6	0.4	megla s.	—
13./11. 14 h	737.0	13.7	0.7	jasno z.	—

Proč s tintnikom!

Že za malo denarja dobite novo

Nalivno-pero

"Penkala" Pen

z lahko izmenljivim jeklenim peresom. Enkrat na teden s tankim črnilom napolnjeno, piše čisto in zanesljivo kakor zlato nalivno pero. Patentirano v vseh državah.

Izdelek iz lesa, z nabo inilnikom in 2 peresoma Din 17-30
Izdelek iz kavčuka, sistem avtomat. polnjenja z 2 peresoma Din 35
Poslužuje se Penkala-avtoma! — To je prvi vedno ošpičen in za pisanje pripravljeni krajon. Piše tanko z grafitom in v baryah. — Dobi se v vseh trgovinah s papirjem.

Boljša dekle pošteno, vajeno vseh hišnih del, tudi kuhanja. ISČE SLUŽBE v boljši hiši brez otrok. Gre tudi v Maribor. Cenj. ponudbe pod: »Zanesljiva 102« na upravo lista.

Iščem stanovanje v stari hiši proti dobri nagradi, obstoječe iz dveh sob in kuhinje, za takoj. — Naslov pove upravništvo »Slovenca« pod štev. 7260.

Iščem služkinjo 19.—24 let, za vsa hišna dela in ki bi znala nekoliko kuhati. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 7277.

Družabnika s kapitalom 200.000 do 250.000 Din sprejemaj razširjenja mizarske tovarne zaradi večjega naročila, proti intabulaciji na prvo mesto. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod šifro: »VEČJE NAROČILO 7259«.

Delavnico vzamem v NAJEM za KROJASTVO. Vpraša se v upravi lista pod »KROJACNIČA 7209«.

čevljarskega pomočnika

posebno dobro izvežbanega za zbiti in šivano delo. SPREJMEM. Hrana in stanovanje v hiši. IVAN JAMAR, BLEJ I.

Peki Diamant Fabrikat Hauser & Sobotka, Beč-Stadlau, 25 letno najbolje pekarsko sredstvo pred-vojne kakovosti dobite zopet pri glavnem zastopstvu za Jugoslavijo

Eduard Dužanec, Zagreb. Strosmayerova 10. — Brzojavni naslov: Diamant, Zagreb.

Pazor! Otvajate se potvorb bodisi v prahulni čevlji. — Zahtevajte samo originalni Diamant!

OBLASTV. AVT. CIV. INŽ.

A. ŠTEBI

tehn. pisarna, LJUBLJANA, Dunajska cesta 1 a (v palači Ljublj. kred. banke). Projektira elektr. centrale, posvetuje obič-ne in privatnike ter daje strok. mnenja.

Klavir ali pianino kupim.

— Ponudbe pod šifro: »DOBER KUPEC« na upravo »Slovenca«. 7261

POZOR

cenj. dame in gospodje!

Priporoča se prvovrstna specialna kro-jalnica za dame in gospode, kakor tudi lastni prvovrstni konfekcijski izdelki. Cene silno konkurenčne! Najnovejši modeli strankam vedno na razpolago.

TVRDKA

Braća Brunškole

Ljubljana — Židovska ulica št. 5. Istotam UCNI TEČAJ za krojenje in raz-pošiljanje najnovejših krojev in modelov.

Najvišje cene plačam

za naravne kože LISIC, KUN, POD-LASIC, VIDER, ZAJCEV itd.

W. Windspach, Gorica

ulica CARDUCCI št. 10 (Italija.)

SPREJEMAM POŠTNE POŠILJATVE!

Iščem proti nagradi

manjši trgovski LOKAL

za februar 1924. — Ponudbe pod: »Fe-bruar 7209« na upravo »Slovenca«.

Kupim dekorat. divan in jedilno kredenco (temno). — Naslov po-vedo v upravi lista pod štev. 7262.

Insertirajte v »Slovenca«!

Beneški GATER (samica)

s popolno opremo, najnovejšega tipa, z 1—3 listi, z zvliako za nazaj, več žaglinih listov, jermenica; jermen, 6 m dolg voz z vsem ogrodjem, napredaj radi nado-mestitve drugega stroja. — LJUBLJANA, Prule štev. 8. 7146

Najboljši premog, drva in oglje
KUPITE najceneje pri DRUŽBI ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8, telefon št. 220. 2447

Novi vinski sodi
(bačve) v vseh velikostih se dobe in popravljajo pri Fr. Repiču, Ljublj., Trnovo.

Jerhovino strojim.
Vzajem v stroj gamse, srne, domače koze kakor tudi vse vrste kož in kožuhovalne, brzo in po primerni ceni. — Matija Brenčič, VRHNIKA 182. 7213

Zidna opeka
nova, mala oblika, ležča v prisilni delavnici, NAPRODAJ. — Cena nizka. — I. CERNE, Dunajska cesta št. 28.

MALO POSESTVO

ugodno naprodaj pri Sv. Marjeti (Marječka) hišna št. 70 na Dravskem polju. Hiša je zidana, z opeko krita, dva orala nji in oral gozda; v hiši je vžigalica. Pojasnila dobite pri PETRU KUREŠ, pos. v Moškanjih pri Ptiju. 7228

Urnalnik Bencinmotor
50 cm širok 7-8 HP
TAKOJ NAPRODAJ po ugodni ceni. — Ljubljana. 7145 Prule št. 8.

Otroški vozički, dvokolesa, mali motorji, šivalni stroji, pneumatika po nižji ceni: TRIBUNA F.B.L., Karlovska cesta št. 4, Ljubljana. 7063

ROIFA
NAJBOLŠI
PISALNI STROJ BREZ
BARVNEGA TRAKA!

Na mesečne obroke
L. Baraga

LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 6. prvo nadstropje desno.

P. n. šivilje gospodinje

opozarjamo, da so zopet dospeli najboljši šivalni stroji

Gritzner

v vseh opremah.

Pouk v vezenju ter krpanju perla in nogavic (štofanje) brezplačno EDINO le pri:

Josip Petelinc
Ljubljana, Sv. Petra nasip.

„VESNA“

Brata POHLIN I. dr.

TVORNICA: vlesnice, kije, rince za čevlje, kovinskih gumbov itd. Ljubljana, poštni predal 126 sprejema vsa naročila, ki se takoj in v vsaki množini izvršujejo. Zahtevajte vzorec in cenik. Pri večjih naročilih popust.

KISELJAK

ZAGREB BEOGRAD
Ilica št. 69. Balkanska ul. 25
Tel. 18 Tel. 30-05

Brzjaviti: »Stroj«

Zaloga jeklenih in železnih pocinkanih ŽICNIH VRVL

Pletilne stroje

vsakovrstne, s poukom, nudi tvrdka FRAN KOS, LJUBLJANA, Židovska ulica.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 dinarje.)

BAKRENO KOTLARSTVO:
»Jugometalja«, Kolodvorska ulica št. 18, dvorišče.
ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE
Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30.
Jože Markeš, Jesenice 54, Gorenjsko.
KLEPARJI:
Remžgur & Smerkol, Florjanska ul. 13.
Korn T., Poljanska cesta št. 8.
KONC. AKUMULATORSKO PODJETJE:
Ivan Hebel, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 14.
STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO:
Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2

MEHANIČNA DELAVNICA:
pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarne, stroje popravlja in prenavlja Ludovik Baraga, Selenburgova ulica 6/1.
PARNA PEKARNA:
Jean Schreyer nasled. Jakob KAVČIČ, Gradišče št. 5.
SPEDIČIJSKA PODJETJA:
»Čehoslavija« d. d. Sodna ul. 3, Tel. 463
Ranzinger R., Cesta na ruž železn. 7-9.
TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI:
Mikuš L., Mesni trg 15.
TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM:
Fran Erjavec, pri »Zlati lopatici«, Valva zorjev trg št. 7.
ZALOGA POHISTVA:
F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta št. 17.

Kompletna trgovska oprava,

kakor tudi zaloga blaga mešane trgovine

J. BERANIČ v Rogaški Slatini

je vsled opustitve trgovine NAPRODAJ. — Istotam je naprodaj skoro nova registrirna blagajna in »Wertheim« blagajna št. 5.

Jugosl. importno in eksportno podjetje Ing. R. Pečlin

Stroji za vsako industr. lesno in kovinsko; poljedelski stroji in orodje; lokomobili in motorji; vseh vrst stiskalnice; veletrgovina železa za stavbene in konstrukcijske svrhe. Tovarna poljedelskih strojev, livarna za železo in kovine F. Farit izdeluje vse predmete iz litiga železa v vsaki množini in velikosti točno po modelih, armature iz medij in kovin za vsako potrebo.

Maribor Trubarjeva ulica 4. Telefon interurban št. 82.

Dražba.

Dne 16. novembra 1923 dopoldne ob 11. uri se bo vršila pri okrajnem sodišču MARIBOR (soba št. 27) DRAŽBA ZEMLJIŠČA vl. št. 73, k. o. Sv. Miklavž (na Dravskem polju).

Zemljišče obstoji iz stavbenih parcel št. 14-1 — hiša št. 26 v Sv. Miklavžu in št. 14-2 — gospodarsko poslopje, iz vrtov 5 arov 95 kvadr. metrov, nji 7 ha 30 a, 88 kvadr. metrov, travnikov 78 a 48 kvadr. metrov, gozdov 3 ha 85 a 93 kvadr. metrov. — Izklicna cena znaša K 235.496. — Ostali dražbeni pogoji se lahko vpišejo pri okrajnem sodišču Maribor, soba št. 26.

Glavno skladišče in delavnica tvrdke

Friedrich I Haaga, Maschinenfabrik
Wien Prag

Glavno zastopstvo ZAGREB, Račkova ul. 7 a. Vse naprave za mesarje, kloboščarje in tvorničarje selam. Stano veliko skladišče strojev in sestavnih delov. Brušenje izvršuje takoj in poceni

Delavnica

1000 do 2000 m² iz enega ali več prostorov skupaj, v mestu ali na deželi, se išče takoj v najem ali nakup. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »DELAVNICA 7264«.

Médicinal-Konjak

Zahtevajte samo! **Médicinal-Konjak** z modrim križcem
Jamaica-Rum z modrim križcem
Konjak-Rum z modrim križcem
Citrone-Rum z modrim križcem
Médicinal-Pelinkovac z modrim križcem
Najfinejše krem likerje z modrim križcem
Slivovko in brinjevec z modrim križcem

„ALKO“ LJUBLJANA

Médicinal-Konjak

Objava.

P. n. občinstvo se vljudno obvešča, da so ljubljanska kino-podjetja prisiljena vsled pretiranih zahtev občine za plačilo veselničnega davka z obratovanjem **prenehati z 19. novembrom 1923.**

Kino-podjetja so bila že do sedaj tako obremenjena z različnimi oddajami od svojih dohodkov in so plačevala 20% od bruto-dohodkov državi, 10 do 20% bruto-dohodkov invalidom, 10 do 20% od bruto-dohodkov občini, poleg tega pa še policijsko takso in v zadnjem času še poleg pristojbin policijske straže še pristojbino za policijskega detektiva — torej dvojno stražo, kar ni nikjer v tuzemstvu, izjemši v Ljubljani — še manj pa v inozemstvu.

Ljubljanska kino-podjetja so bila že več mesecev pasivna in bi ravno sedaj v zimski dobi, ki je za kino-podjetja radi večjega obiska bolj povoljiva, se deloma krila za izgubo prejšnjih mesecev, kar pa je sedaj preprečila občina s povišanjem veselničnega davka in pokrajinska uprava z vsiljenjem še podvojene straže. Občutno izgubo na dohodkih trpe kino-podjetja že itak radi tega, ker je bila mestna elektrarna primorana ukiniti dobavo toka za popoldanske predstave vsled pomanjkanja toka.

Slavno občinstvo naj blagovoli te razloge upoštevati in podjetnikom ne šteti v zlo ta korak, v katerega so bili iz zgornjih razlogov prisiljeni. Kakor hitro se bodo razmere v tem pogledu predrušile in se nam bo od občine odmeril dohodekom pravičen veselnični davek in kakor hitro bo pokrajinska vlada uknila vsiljenje podvojene straže, bo zopet pričelo takoj redno obratovanje.

Ljubljana, dne 14. novembra 1923.

KINO »IDEAL«.

KINO »TIVOLI«.

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«.

KINO »MATICA«.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D. D. V LJUBLJANI

ZVONARNA

ustanovljena leta 1767, dobavlja priznane prvovrstne bronaste ZVONOVE čistih glasov po konkurenčnih cenah v kratkih rokih.

Zahlevajte cenik!

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis à vis hotela »Union«).

Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čkovnega urada za Slovenijo št. 11.045, v Zagrebu št. 39.090.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerva skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.